

CNS- kuglen versus "Midt på bladet".

De 2 bedste kugleplaceringer til råvildt:

Når du har læst dette bør der, efter min mening, **ikke mere være den mindste tvivl** om den bedste skudplacering på råvildt – og hvor råvildtet i hvert fald ikke skal træffes.

Vi diskuterer stadigvæk skudplacering på råvildt, og jeg synes virkelig at det er på tide, at alle vi riffeljægere igen tager stilling til hvad den bedste skudplacering er på råvildt

– og at dette sker ud fra fakta og de rigtige begrundelser og argumenter – og ikke på grundlag af tegnet anatomering, traditioner og måske skik som har vundet hævd.

Jeg opfordrer alle riffeljægere til at tage stilling til "den rigtige kugleplacering" på baggrund af dyrenes virkelige anatomi, som ikke kan være rigtigere end fotos af professionelt dissekerede rådyr – som du ser hér i denne artikel.

I denne artikel ses altså på kugleplaceringer, på en for riffeljagt nok banebrydende illustreret måde: nemlig på rigtige dissekerede rådyr og fotos af rigtige rådyr – hvor placering og størrelser af dyrenes organer og den bedste (indtegnede) kugleplacering ikke bør kunne betvivles. – Mange tak til DR Røken for lånte, afgørende fotos.

Den 05.08.2021 fremkom jeg med artiklen: "**Fyr hjertekuglen og brug i stedet CNS-kuglen**". - Som ventet gik der ikke længe, inden mange kommenterede dette – for hér rørte man jo virkelig ved noget traditionelt, og mangeårig praksis.

Siden er CNS- kuglen og træffeffekter beskrevet yderligere: se mere om CNS- kuglen, træffeffekter og skudplacering m.m. på: <https://netnatur.dk/tag/jack-hansen/>. – Se også: **CNS- kuglen/CNS- Bullet**.

Dette henvender sig til alle riffeljægere, både rutinerede og nystartede. – Det tager mange år at blive rutineret hjortejæger, og jeg mener at nye riffeljægere kan få en god start, ved at læse dette.

Jeg foreslår at du gemmer denne fil i .pdf format – så har du den altid, da man ikke ved hvor længe en hjemmeside er tilgængelig. – Denne fil indeholder de mest sikre fastlæggelser af de to bedste kugleplaceringer på rådyr. – Klik hér, hent og gem filen: "**De to bedste kugleplaceringer på råvildt**".

Jeg læste en artikel, som atter blev lagt frem: "**Hvor skal riffelkuglen sættes i dyrekroppen?**", hvor det anbefales alle at anvende den såkaldte "Midt på bladet" kugleplacering – og undgå CNS- kuglen, som blev kritiseret kraftigt. – Forfatteren kaldes af nemheds hensyn KL i det efterfølgende.

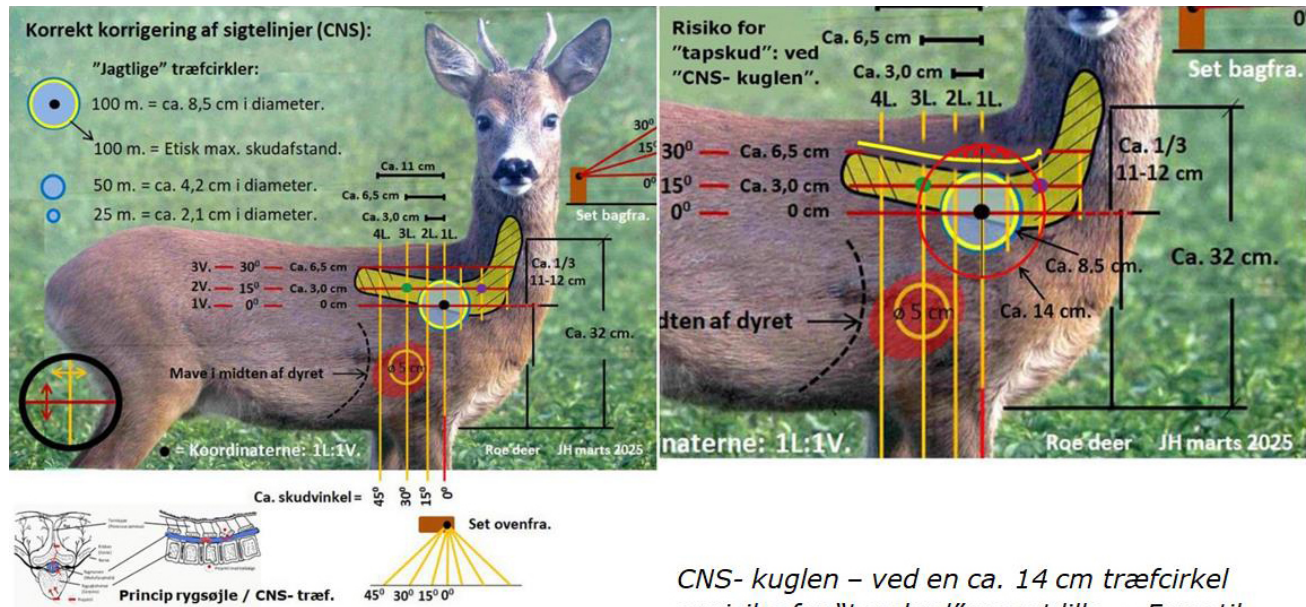
Men lad os nu se om dette kan passe. – Kan riffeljægerne i virkeligheden blive misvejledt, og måske herved i årevis anvende skudplaceringer, som er meget tvivlsomme når den bedste skudplacering vælges ud fra tegnet anatomi – og kan nye riffeljægere ikke herved få en helt forkert start, både for dem selv og for dyrene?

Alene af hensyn til dyrene, er jeg hér (maj 2025) nødt til vise den reelle forskel på CNS- kuglen og artiklens "Midt på bladet", og hvor den reelle forskel nok bliver rigtig

svær at tilbagevise – og alt fører frem til at bevise **”Den bedste kugleplacering på råvildt”** – og den næstbedste.

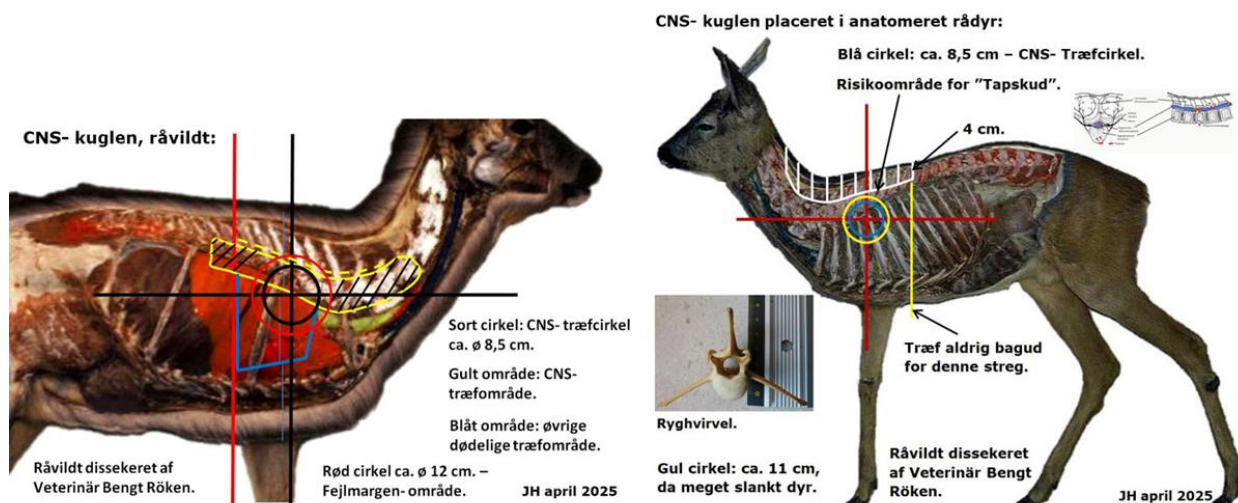
Hvilken kugleplacering finder du bedst, når du har læst dette?

CNS- kuglen:

III. 1: CNS- kuglen – er meget tolerant overfor skæve skudvinkler. – CNS- kuglen er den eneste kugleplacering der hver gang giver fald i knald, med bevidstløshed og død.

CNS- kuglen – ved en ca. 14 cm træfcirkel er risiko for ”tap-skud” meget lille. – Forestil dig den røde cirkel flyttet ned til hjertet, med de anskydningsmuligheder dette giver – og som bliver markant værre ved skæve skudvinkler.

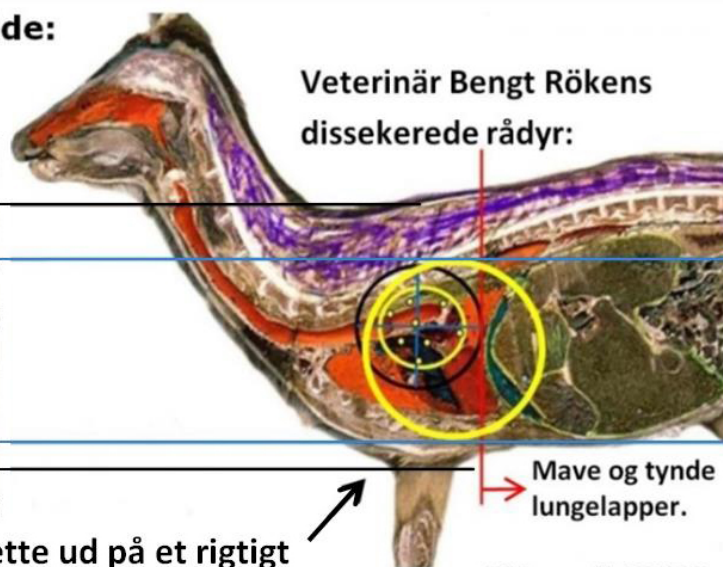
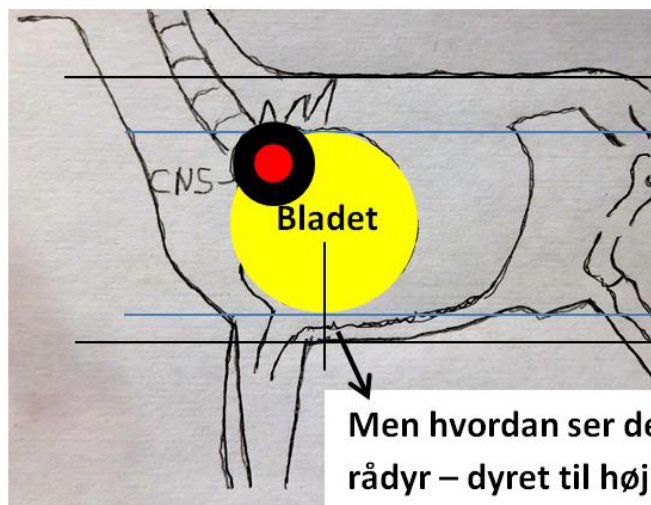

III. 2: CNS- kuglen på dissekeret rådyr. – Og alle skal kunne træffe indenfor en 11-14 cm træfcirkel. – Det indrammede gule CNS- træfområde og det indrammede blå vitale træfområde er det absolut største vitale træfområde der findes på et rådyr. – Jeg anvender selv den øverste halvdel af det indrammede blå område, ved skud over 90-100 meter, eller ved usikkerhed.

CNS- kuglen på dissekeret rådyr. – Træf aldrig bagud for den lodrette gule streg, da dette vil være træf i tynde lungelapper og et mave/levertræf. – På dette lille slanke dyr er den gule træfcirkel ca. 11 cm. – Det med hvidt viste, er risikoområdet for ”Tap-skud”.

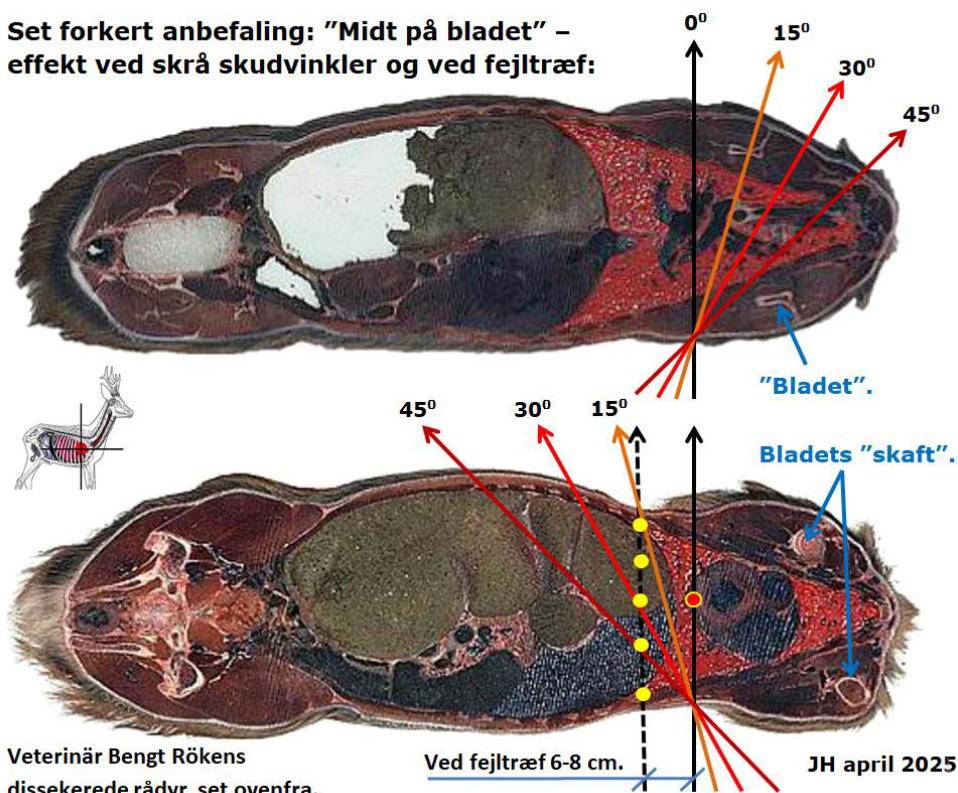
“Midt på bladet” – Lunge- kuglen:

I set artikel kaldes dette gule område:
“Det sikre dræbende bladskud”:

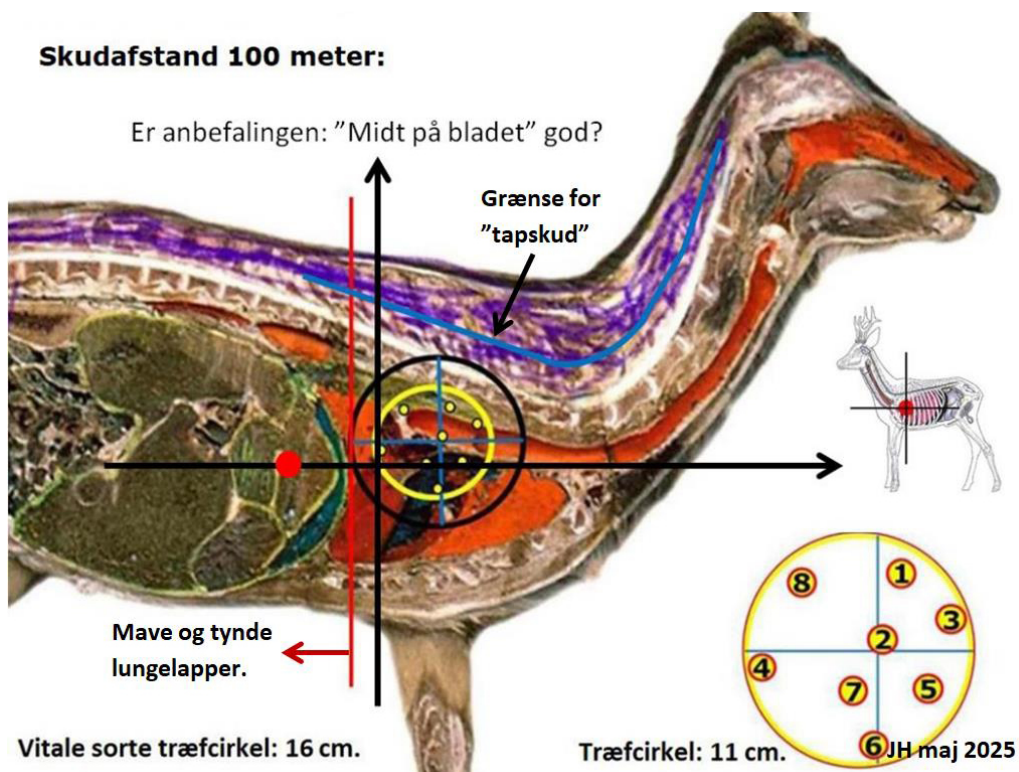

III. 3: Set anbefaling i en artikel: “Hvor skal riffelkuglen sættes i dyrekroppen?”, hvor dette kaldes: “Det sikre dræbende bladskud”: “Midt på bladet”. – Vær meget kritisk overfor tegnet anatomering af dyr – brug kun fotos af dissekerede dyr, og fotos af virkelige dyr.

Set forkert anbefaling: “Midt på bladet” – effekt ved skrå skudvinkler og ved fejltræf:

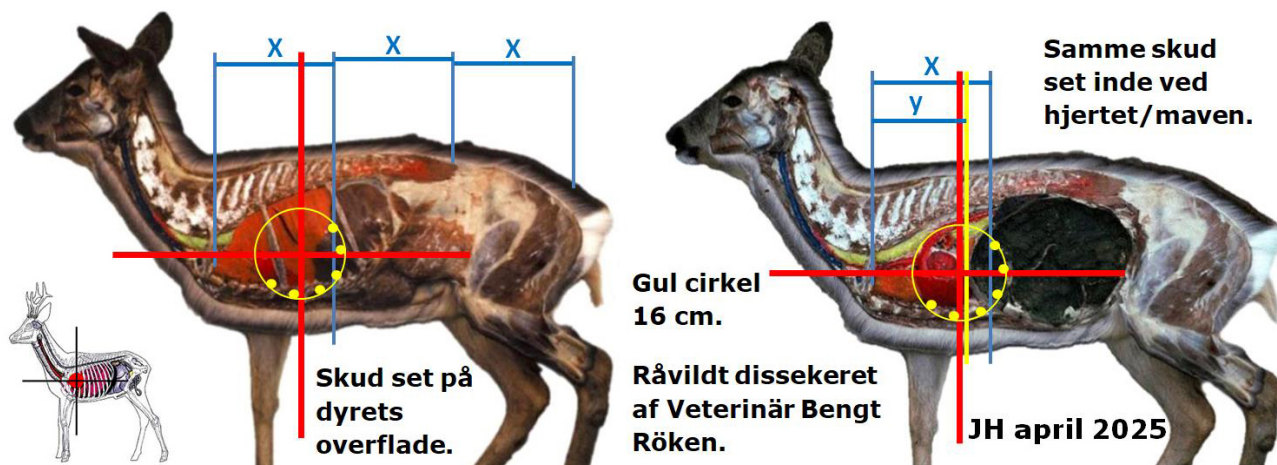

III. 4: Artiklens anbefalede: "Midt på bladets sigtepunkt" er kun ca. 1,5-2 cm fra lever/mave – og fejltræf og skæve skudvinkler kan blive fatale.

III. 5: Artiklens anbefalede "Midt på bladets sigtepunkt": Kæmpe risiko for lever/mavetræf ved set anbefaling: "Midt på bladets sigtepunkt" – selv ved rent sideskud. – Og ved skrå skudvinkler forfra, kan dette jo blive meget værre. – Rød prik er artiklens forfatters omtalte træfafvigelse på 6-8 cm, i lever/mave.

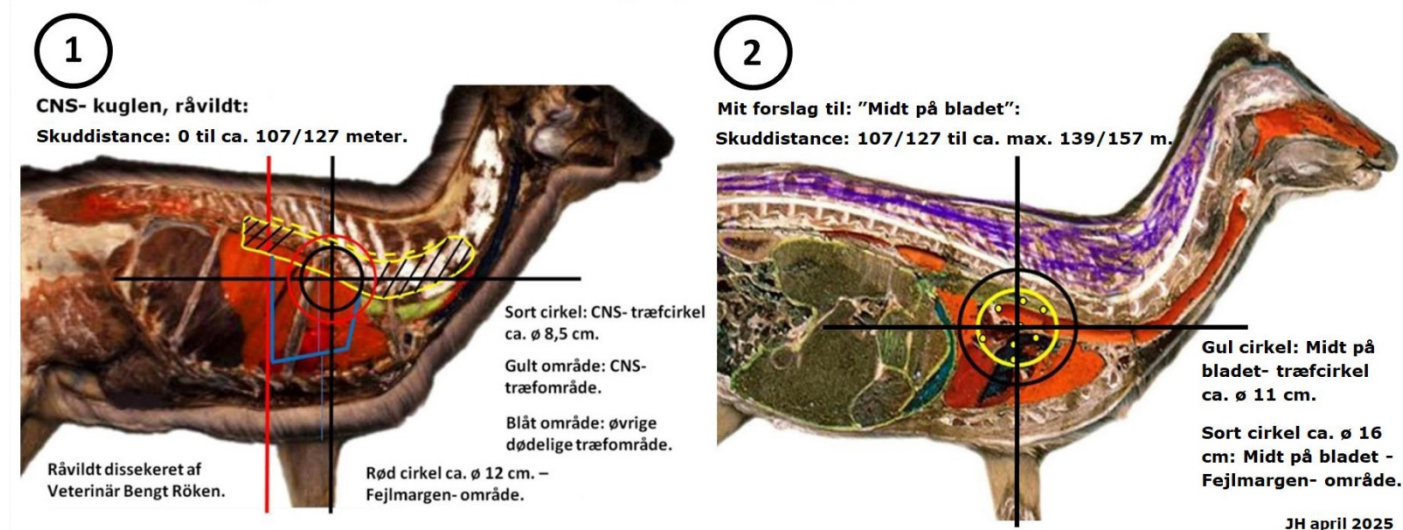
Denne version af "Midt på bladets sigtepunkt" kan give anskydninger:

III. 6: Artiklens anbefalede: "Midt på bladets sigtepunkt": Lungeområdet er meget mindre, end de fleste nok tror. – Dyret ser meget anderledes ud inde i midten, end på dyrets overflade: Kæmpe risiko for anskydninger ved set anbefaling: "Midt på bladets sigtepunkt".

***** Denne artikel ender op med disse to viste bedste kugleplaceringer på råvildt:**

Den bedste og den næstbedste kugleplacering på råvildt er altså:

III. 7: Ovenfor ses resultatet af denne artikels granskning af skudplaceringer i forhold til dyrets anatomi - på basis af det eneste rigtige grundlag: dissekerede rådyr.

1. CNS- kuglen for de almindeligt skydende riffelskytter, der magter at holde deres træf indenfor en cirkel på mellem 8,5 cm (sort cirkel) og 12 cm (rød cirkel), på skudafstande på max. ca. 107/127 meter (afhængig af din træfsikkerhed). – Ved træf i den øverste halvdel af den viste sorte cirkel på ca. $\varnothing$ 8,5 cm og ved træf alle steder indenfor det med gult indrammede (undgå det skraverede), vil dyret falde bevidstløs i træffet og dø af forblødning/iltmangel inden det vågner. – CNS- kuglen er meget tolerant overfor skæve skudvinkler sideværts og nedad.

– Som det ses i foto tv er risikoen for "tapskud" ganske lille, indenfor selv en 12 cm træfcirkel.

– Træf i resten af det med blå indrammede areal er CNS- kuglens tilstødende kæmpe sikkerhedsareal nedad og bagud, og vil være meget vitale dobbelte lungetræf, hvor dyret enten kan falde i træffet, eller have en flugtafstand op til 20-40 meter eller mere.

2. Midt på bladet for de almindeligt skydende riffelskytter, der magter at holde deres træf indenfor en cirkel på mellem 11 cm og 16 cm, på skudafstande på max. 139/157 meter (afhængig af din skydefærdighed). – Træf i ca. 40 % af den sorte cirkels ($\varnothing$ ca. 16 cm) øverste halvdel, vil sandsynligvis føre til fald i knald og hurtig død, og i resten af den sorte cirkel kan dyret falde i knald, eller have en flugtafstand op til 20-40 meter eller mere.

– Særlig opmærksomhed skal gives de skrå skudvinkler, især sideværts, hvor manglende korrigerende af især den lodrette sigte kan føre til fejltræf og endda anskydninger.

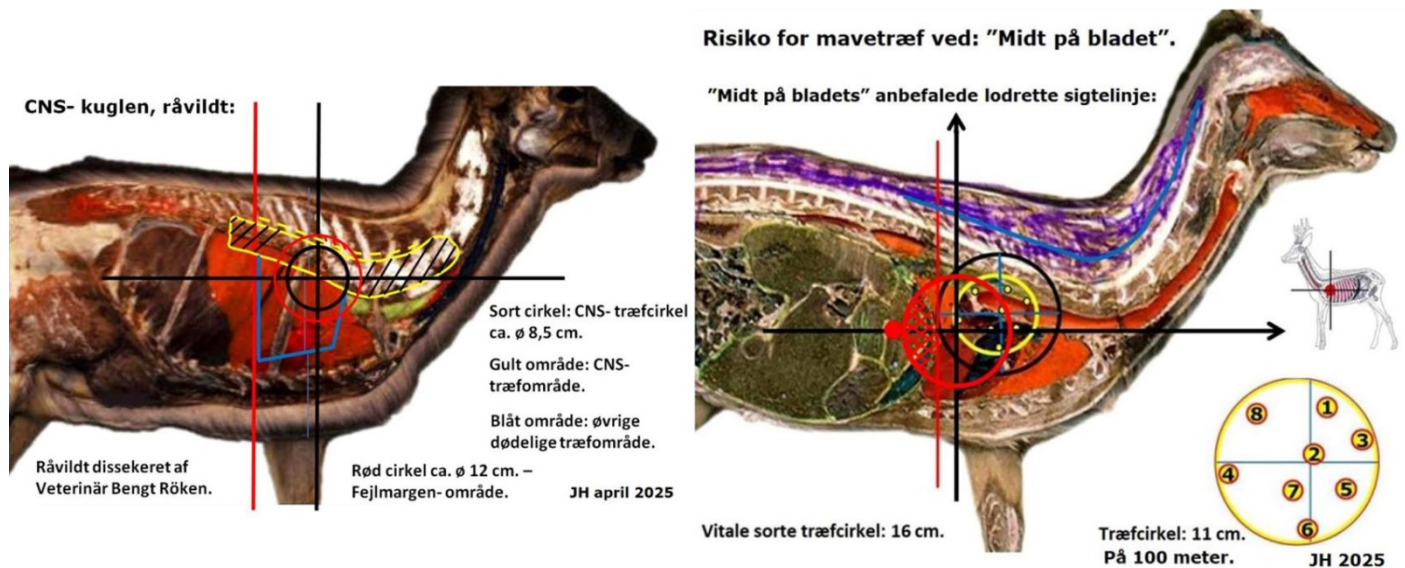
Rigtigt mange rådyr skydes på afstande fra 25 meter til 100 meter, og alle disse dyr kan skydes med den mest humane kugleplacering, som hér klart er påvist at være

CNS- kuglen – og resten kan skydes med min viste version af ”Midt på bladet”, som må være acceptabel human.

Som det ses i foto th., kan den viste sorte vitale træfcirkel (ø16 cm) ikke være større, dersom man vil friholde kuglen af træf i tynde lungelapper der vender bagud og nedad – og mave/lever.

Alt dette forklares og illustreres nærmere i resten af artiklen.

En set anbefaling ”Midt på bladet” – i forhold til CNS- kuglen:

III. 8: Foto tv. viser CNS- kuglen, og i foto th. ses indtegnet en set anbefaling af ”Midt på bladet” i en artikel: *”Hvor skal riffelkuglen sættes i dyrekroppen?”*, hvor det anbefales alle at anvende lodret sigtelinje bag dyrets forløb/albue, og vandret sigtelinje noget under dyremidte, hvilket ses i nævnte artikels illustrationer (f.eks. artiklens lille viste buk yderst th i foto ovenfor).

Den røde cirkel i foto th. (med diameter ca. 14 cm) repræsenterer artiklens sigtepunkt, som i artiklen påstås at kunne afvige med 8 cm til alle sider – **men som det ses** ovenfor, vil rigtigt mange træf kunne være i de bagudrettede tynde lungelapper og i lever/mave. – Den røde prik tv for den røde cirkel, er altså en træfafvigelse på 8 cm til venstre for tiltænkte sigtepunkt, og denne kugle træffer ikke nogen af lungerne – men derimod lever og mave.

Den vitale sorte cirkel i foto th. (med diameter ca. 16 cm) er min version af (mit forslag til) ”Midt på bladet”, og hvor alle træf er dødelige, og denne kugleplacering egner sig til de længere skuddistancer (90 til 139/157 meter), eller ved en vis usikkerhed/tvivl i skudøjeblikket. – **Træf aldrig bagud** (tv) for den røde lodrette streg, da dette vil være et lever/mavetræf og træf i tynde bagudrettede lungelapper, som omslutter (dækker lidt ind over) lever/mave ude under dyrets ribben (disse tynde lungelapper ses ikke på foto th (da snit midt i dyret), men ses i foto tv).

Fotoet tv er CNS- kuglen med sit gule indrammede CNS- træfområde, som hænger meget hensigtsmæssigt sammen med det med blå indrammede øvrige dødelige

træfområde, som altså er CNS- kuglens yderligere tilstødende store og meget vitale sikkerhedsområde under CNS- kuglens sigtepunkt.

Artiklens påstand om CNS- kuglen: "Rammer riffelkuglen 6-8 cm længere fremme på dyret end tiltænkt, står man med en grim anskydning på bringen":

– **Dette forstår jeg ikke**, når jeg ser på foto tv i illustration 8. – Dyret vil da falde bevidstløs i knaldet, forbløde og dø ved træf 8 cm længere fremme end CNS- sigtepunktet (og endda også 12 cm længere fremme).

Artiklens advarsler om risiko for "tapskud" vendes der tilbage til senere – **men foreløbigt kan siges** alene ud fra illustration 8 (som er rigtige rådyr – og dermed fakta), at artiklens anbefalede "Midt på bladet" har langt større risiko for lever/mavetræf og træf i tynde lungelapper der omslutter maven, end risikoen for "tapskud" er ved CNS- kuglen.

Forfatteren af artiklen bekræfter CNS- kuglens effektivitet ved ordene: "*Jeg er ikke uenig i, at, hvis man afgiver et CNS-skud og rammer præcist, hvor man sigter, vil dyret tordne til jorden som ramt af lynet. Stendødt*":

– **Hér er jeg enig**, men det er ikke rigtigt, at man skal ramme præcist, da CNS- kuglens 100 % effektive areal (det gult indrammede, hvor træf fører til bevidstløshed), og hvor tilhørende meget vitale "fejlmarginareal" er helt klart større, end artiklens anbefalede og risikobetonede skudplacering: "Midt på bladet" – som det ses allerede i illustration 8. – Artiklens ovenstående udsagn gælder, som det ses, snarere for: "Midt på bladet".

Glædeligt fraråder artiklens forfatter brug af Hjerne- kuglen, ligesom jeg gør – og når sådan, står tilbage 2 kugleplaceringer: "Midt på bladet" og "CNS- kuglen" – og hér fremføres nogle fakta og data om disse, som jeg anser meget svære at komme udenom – og hvis nogen velbegrundet kan anfægte, eller finde fejl i dette materiale, opfordrer jeg til at fremkomme med dette, alene af hensyn til dyrenes tarv.

Nu ved jeg godt at forfatteren bag artiklen har "ballast i bagagen", hvilket vel også jeg har, som har været jæger i min. 58 år, og har sat mig godt ind i terminal ballistik og har en vis indsigt i anatomi og fysiologi. Jeg er ikke specielt godt skydende, skydetræner ikke og jeg skyder hjorte hvert år, og har aldrig mistet et med riffel påskudt dyr, ét skud til alle dyr på nær ét (fornyligt), ingen forbiere, ingen "tapskud" – og jeg har kun haft tilkaldt schweishund én gang (grundet alt for sen kugle-ekspansion og en af mig dårligt valgt spids skudvinkel, men ansvaret var stadigvæk mit, og dette dyr plager mig stadig).

Det er prisværdigt at forfatteren af artiklen (KL) kerer sig om vildtets tarv, men dette gør jeg også – og i praksis har jeg bevist dette, ved at jeg de sidste kun 12 år har skudt 18 hjorte (kun medregnet handyr), hvoraf 14 (ca. 78 %) er faldet bevidstløs i knaldet med en CNS- kugle (alle dem jeg har kunnet se fra min placering), også kronhjorten og dåhjorten kunne jeg se falde bevidstløse fra mit skudsted. – De 4 øvrige hjorte blev skudt med hjerte eller lungekugle, og alle 4 havde flugtdistancer.

– Dette bliver rigtig svært at gøre bedre, og **er umuligt med lungeskud – og også med hjerteskid.**

*** I illustration 8 ses straks og tydeligt**, hvilken af de to kugleplaceringer som er sikrest, mest effektiv og mest human (etisk) = CNS- kuglen.

Hér kunne historien egentlig slutte – men det gør den ikke, da vi må sikre os, at dyrene skydes ordentligt og at vi varetager dyrenes tarv – og jeg er sikker på, at hverken forfatteren af nævnte artikel eller jeg ønsker at lokke nogen til at gøre noget forkert, og at vi begge mener det vel.

Den i artiklen viste buk giver lidt tvivl:

KL's artikel i Mit jagtblad starter med en meget sympatisk buk på et foto, som viser KL's anbefalede sigtepunkt "midt på bladet", og dette viser en dobbelt lungekugle, med lodret sigtelinje bag dyrets forløb, hvilket også ses i KL's andre illustrationer (se ill. 3, 4, 5, 6, 8, 10, 14, 15 og 18) med dyr i rent sideskud.

– Men som jeg ser det, kan dyret på **fotoet** i KL's artikel måske stå så skråt, at den bagerste lunge mod dyrets bringe muligvis kan træffes yderligt, hvis kuglen træffer KL's meget omtalte 8 cm til venstre for det på fotoet viste sigtepunkt – og træf 8 cm til højre for sigtepunktet ligner træf i de tynde bagudrettede lungelapper i den først trufne lunge (kant), og vil muligvis involvere maven/leveren (- men dette er svært at vurdere på fotoet, og jeg er lidt i tvivl). – Se hvad jeg mener med dette i ill. 9 og 10.

– Lungerne på et rådyr set ovenfra fylder ca. 17 cm i samlet bredde af begge lunger og kun ca. 20-21 cm i længden (har jeg opmålt og fotograferet). Lungelapperne smalner ud til ingenting nedad og bagud, hvorfor de effektive tykke lungedele er begrænsede træfarealer. – Og dette betyder, at KL's omtalte skudafvigelse på 6-8 cm, ved brug af KL's anbefalede: "Midt på bladet" kuglen kan give mulighed for mange ikke effektive lungetræf og mave/levertræf (se ill. 3, 4, 5, 6, 8, 10, 14, 15 og 18).

Det store spørgsmål i dette er:

* Er det forsvarligt at skyde dyr så de nok skal dø på et tidspunkt – når dyr kan skydes så de falder bevidstløse i skuddet og ikke vågner igen – og er dette CNS-skud, som påviseligt er det eneste træf der kan dette hver gang, så sikkert nok?

* Spørgsmålet kan omformuleres til: Er det forsvarligt og humant at skyde dyr med kugleplacering "Midt på bladet" (og med "Hjerte- kuglen"), hvor dyrene oftest forlader skudstedet med stor sandsynlighed for smerte og angst – når dyr oftest kan skydes så de hver gang falder bevidstløse og sandsynligvis smertefrie i skuddet med kugleplaceringen CNS- kuglen – og er der så tilstrækkelig stor fejlmargen ved CNS-kuglen, for den almindelige riffeljæger?

Det drejer sig ikke kun om at være sikker på et dræbende skud:

Jeg forstår af artiklen, at det mest vigtige er at afgive et dræbende skud hver gang.

Men at skyde et dyr drejer sig ikke alene om at "være sikker på" at afgive et dræbende skud hver gang – dette er der ingen kunst i, da mange forskellige

skudplaceringer vil være dræbende, men også forholdsvis langsomt dræbende og vil kunne påføre dyret helt unødvendige lidelser.

Det drejer sig heller ikke alene om, at have mest mulig vitalt træfområde omkring ens sigtepunkt på dyret, hvor fejltræf alligevel vil føre til dyrets død – igen fordi disse fejltræf oftest vil kunne give meget lang periode med angst og lidelser, som kan regnes proportional med: "Tid fra træf til bevidstløshed" – som vel er den bedste (eneste) målestok for hvor effektivt og humant et afgivet skud er.

Det ufravigelige under jagt på dyr er efter min mening:

* Det humane mål for nedlagte dyr må være: At så mange afgivne skudtræf som muligt, medførte mindst mulig angst, stress og lidelser hos flest muligt skudte dyr.

– Altså tilstræbe flest mulige træf med fald i knaldet og bevidstløshed, og dette kan kun CNS- træf tilbyde – alt ifølge videnskaben, viden fra krige, viden fra specialkorps og ifølge min egen erfaring gennem et langt jægerliv, med mange afgivne CNS- kugler, som alle har ført til fald i knald og hurtig død.

* **Det er meget svært** at argumentere for, at dyr skal have lov til at løbe i angst, stress og med mulig eller snarere sandsynlig lidelse efter skuddet, når dyret i stedet kan falde bevidstløs i knaldet og dø hurtigt herefter – og dette med en yderst effektiv træfcirkel på fra 8,5-12 cm, som CNS- kuglen påviseligt har, set i ill. 1, 2, 7, 8, 12, 13, 16, 17 og 19.

Én grundregel er ikke nok:

Artiklen starter med ordlyden: *"Når vi vælger at gå på riffeljagt efter hjortevildt, er der én simpel grundregel, vi skal bestræbe os på at opfylde. Den er, at vi skal kunne afgive et dræbende skud – hver gang".*

Dette lyder rigtigt, **men dette er bestemt ikke nok.** – Der mangler den dyreetiske grundregel, at dyret skal tilstræbes dræbt hurtigst muligt og med så lidt lidelse, angst og stress som muligt. – Glemmes dette, ser vi ud til at være ligeglade med humanitet, og dét ved jeg at forfatteren af nævnte artikel bestemt ikke er ligeglad med.

I bekendtgørelse af lov om **jagt og vildtforvaltnings § 22**, fremgår at *"ingen må jage på en måde der udsætter vildtet for unødige lidelser."*

Noget lignende ses i **Dyrevelfærdslovens § 25**: *"Den, der vil aflive et dyr, skal sikre sig, at dyret aflives så hurtigt og så smertefrit som muligt"* – hvilket vel også gælder når dyrene skydes.

Ovennævnte bekendtgørelse og lov taler jo om lidelse og smerte, som to ord som jo må have en betydning og en baggrund for at blive omtalt. – Mange hævder, at dyr ikke føler smerte når de bliver skudt (hvordan man så ved dette), men dette findes der ikke beviser for – og smerte har jo dén helt centrale funktion, at den skal beskytte dyret mod yderligere tilskadekomst og død.

Dyrets mange nervereceptorer er jo til stede for at melde smerte, og hermed fare, til hjernen – og dette sætter gang i flugten, samtidigt med frigivelse af

smertehæmmende hormoner, som jo ikke er til stede i selve skuddet/træffet. – Jeg synes at det er svært at tro på, at der ikke som absolut minimum vil være en brændende smerte efter kuglepassage i kroppen – og jeg kan ikke forestille mig at alle påskudte dyr ikke føler smerte efter kugletræf, og angst og stress må bestemt også være til stede – ellers ville dyrene jo ikke flygte.

I denne forbindelse må jeg udmelde, at jeg personligt er meget modstander af holdningen: "Skyd i midten af dyret, så skal dyret nok dø (- på den ene eller anden måde)". – Sådan er KL's artikel naturligvis ikke ment (er jeg helt sikker på), men sådan kan den måske og muligvis opfattes.

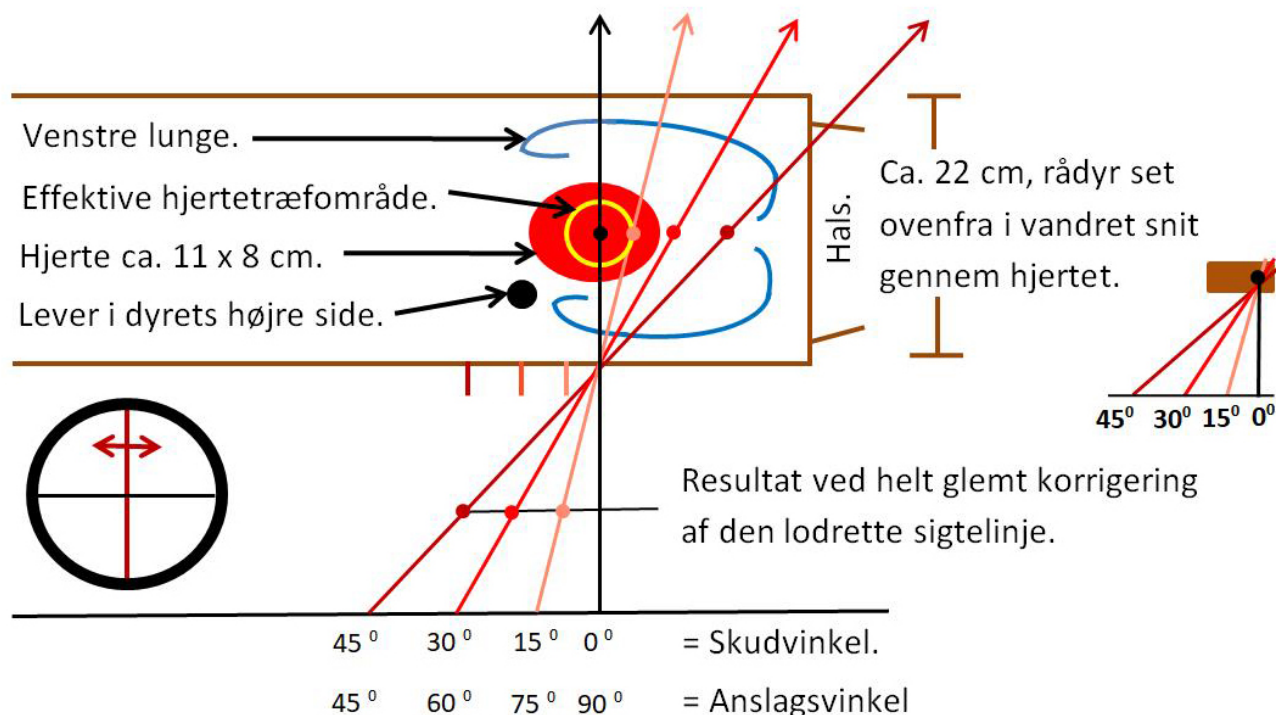
At skyde midt i dyret lokker også til skud på længere/lange skudhold, hvor man får mindre og mindre styr på både "det effektive skud", "det sikre skud" og "det humane skud" – helt i takt med at skuddistancen øges. (Se senere vedr. max. etiske skudafstand, som er ca. 139/157 meter til råvildt, ved en given træfsikkerhed).

"Midt på bladet" er meget påvirket af skæve skudvinkler:

I denne forbindelse kan vises en grov principskitse af resultatet af skud i skrå skudvinkler, hér vist for Hjerte- kuglen, hvor der skydes skråt bagfra – og dette gælder principielt og sandeligt også for Lunge- kuglen: "Midt på bladet":

Når det glemmes at korrigere den lodrette sigtelinje – Hjerte- kuglen:

- eller rådyret står mere skævt (skråt væk fra dig) end du troede.

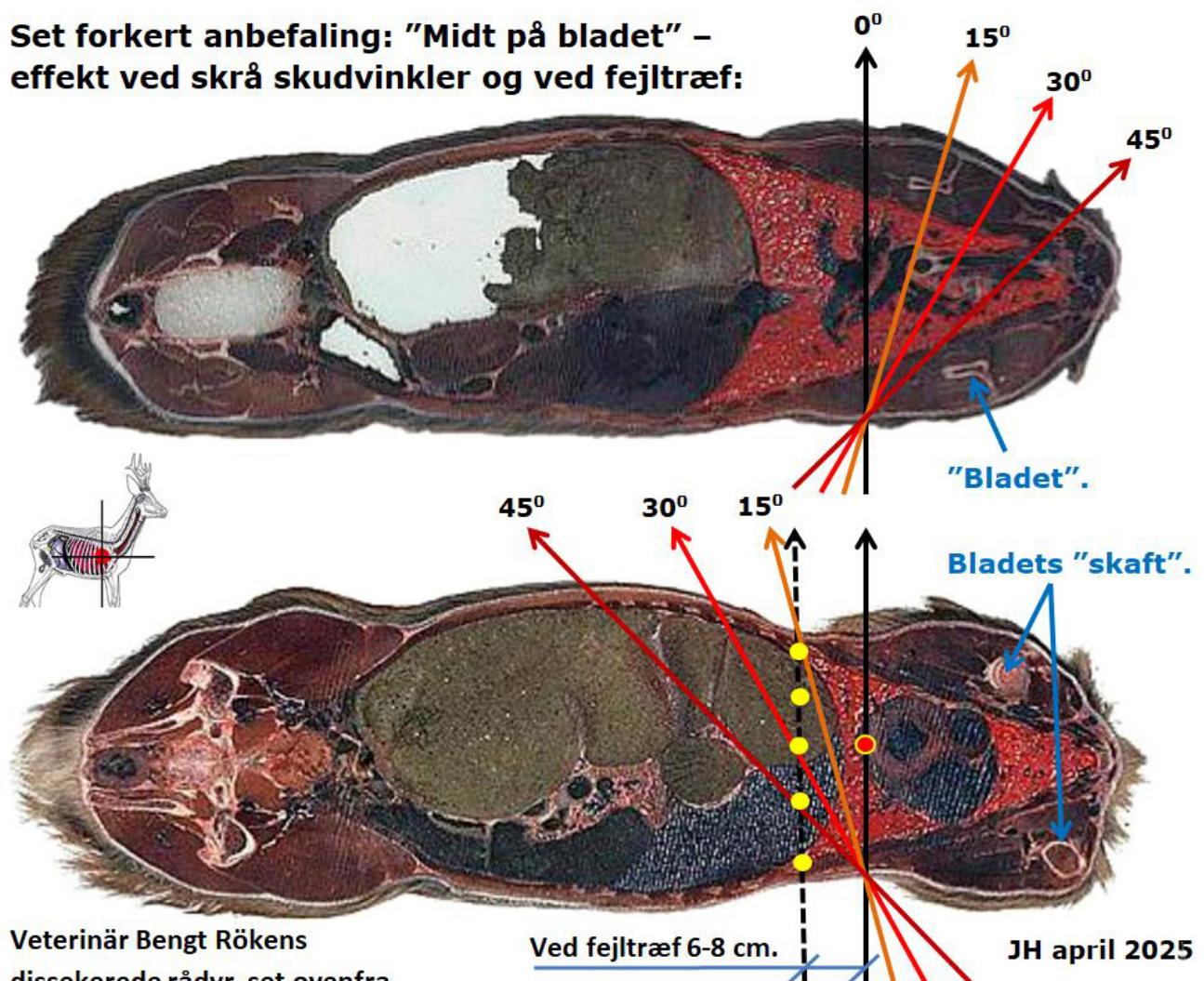
III 9: – og forestil dig hvilke træf det bliver – når du skyder dyret forfra (vender pilene den anden vej bagud) – og se dette i relation til kugleplaceringen: "Midt på bladet". – Husk: at formave og tynde, tilspidsede lungekanter befinder sig højst et par cm bagved hjertet. – De rådyrlunger jeg har målt, måler 20-21 cm i længden – og dækker kun under 1/3 af rådyrets længde fra nakke til spejl.

Jeg anser skrå skudvinkler som absolut største årsag til fejltræf og anskydninger. – Især ved Hjerne- kuglen kan skrå skudvinkler give mavetræf, bringetræf, træf i albue og i forløb – og ved Lunge- kuglen kan skrå skudvinkler ret let medføre træf i mave/lever, i tynde lungelapper og træf i kun én lunge, og hvor dyrets anden lunge kan forsyne dyret med tilstrækkelig ilt forholdsvis længe.

Jeg foreslår at vi ser på de rigtige fakta, når det gælder kugleplaceringerne: "Midt på bladet" og CNS- kuglen – og at vi glemmer tegnede illustrationer, som i denne artikel påvises helt uegnede til at vurdere projektilindgang og kuglebane ud fra:

Herunder ses Dr. Rökens eminente fotos af dissekerede rådyr, som leverer fakta om anatomi som intet andet: Først ses snit øverst i dyret på langs, hvor man ser alt af begge lunger ovenfra, og hvor de tilspidsede lungelapper omslutter mave/lever – og dernæst vises snit nede ved hjertet, hvor lungerne er mindre. – KL's "Midt på bladet" har jeg indtegnet i de viste fotos, med skudvinkler på 0° (sort pil), 15° , 30° og 45° :

Set forkert anbefaling: "Midt på bladet" – effekt ved skrå skudvinkler og ved fejltræf:

III. 10: *Nederste foto: Ved KL's "Midt på bladet" (sort pil), er der allerede fra 12⁰-15⁰ skæve skudvinkler der ikke korrigeres korrekt, og ved unøjagtige træf, tale om enkeltsidige lungetræf og lever/mavetræf, samt træf i kanterne af tynde lungelapper. – KL's "Midt på bladet" viser sigtepunkt (rød prik) et par cm fra dyrets mave.*

– Dette kan give op til meget lange flugtafstande og op til lang: "Tid fra træf til bevidstløshed", med vældigt lange forblødningstider. – Dette ved skud skråt forfra, når der ikke korrigeres lodret sigtelinje 100 % korrekt. – Også ved KL's omtalte 6-8 cm fejltræf (den stiplede sorte pilstreg), kan vældigt mange af disse give træf i lever/mave (de gule prikker).

Øverste foto (længdesnit længere oppe på "bladet"), hér vil skudvinkler på 30⁰-45⁰, kunne give træf i bagerste lunges aftagende dele mod dyrets bringe. – Dette ved skud skråt bagfra, når der ikke korrigeres lodret sigtelinje, og dette skal tillægges effekten af unøjagtige træf på f.eks. 6-8 cm til højre.

Som det ses i nederste foto ovenfor, skal du altså kunne præstere at holde dine skud indenfor en 2-5 krone – hver gang – for at undgå mave/levertræf – og dette samtidigt med at du skal korrigere 100 % korrekt for skæve skudvinkler sideværts. – Dette vil kræve at du næsten bor på skydebanen.

Til sammenligning med CNS- kuglens påkrævede træfsikkerhed indenfor en cirkel på 10-12 cm, og uden behov for en helt nøjagtig korrigerende for skæve skudvinkler sideværts – og hvor du kan bo hjemme. (Se Illustration 1, 2, 7, 8, 12, 13, 16, 17 og 19).

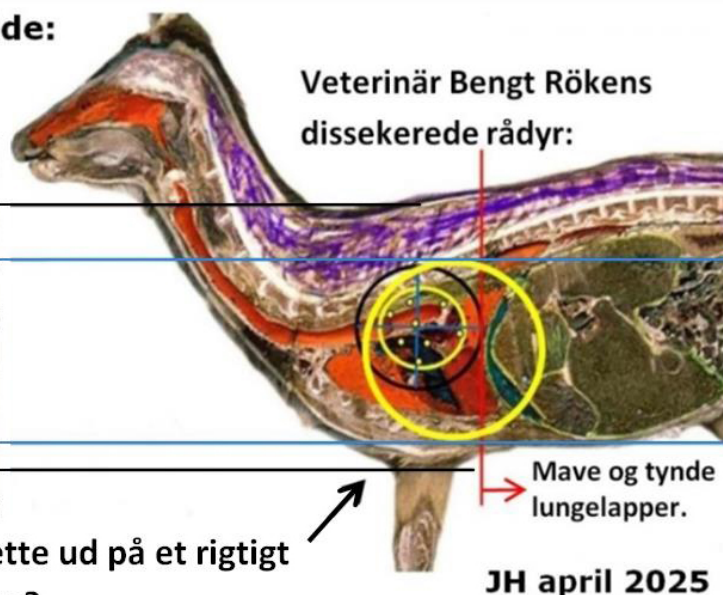
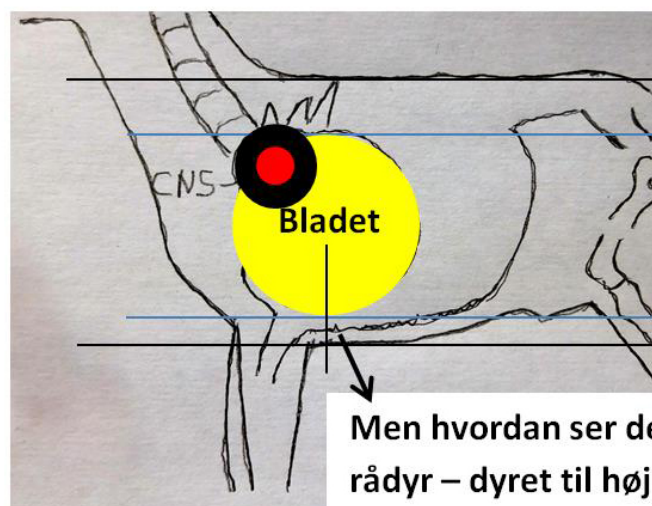
* Artiklens anbefalede sigtepunkt sidder påviseligt kun et par cm fra maveregion, og en træfafvigelse på 6-8 cm (ja blot et par cm) er et mavetræf og i tynde lungelapper. – og ved skrå skudvinkler kan dette blive meget værre og hvor enkeltsidige lungetræf er meget sandsynlige – alt med tilhørende lange flugtdistancer og forholdsvis lang: "Tid fra træf til bevidstløshed", hvilket Aarhus Universitet i rapport [TR257](#) udmelder som bedste målbare mål for et afgivet skuds humane etik.

Generelt er det ofte meget vanskeligt at vurdere, om dyret står skævt for skytten – og hvor meget. Dårlige lysforhold og længere skudafstande spiller ind, ligesom man ofte ikke kan se dyrets ben. – Kun ca. 5 % af alle mine skudte bukke har stået næsten i rent sideskud, og ofte er jeg blevet forbavset over hvor skævt dyret stod, når jeg vender dyret.

Artiklens anbefalede bladskud er alt for stort:

I artiklen der kritiserer CNS- kuglen ses illustration af det sikre og dræbende bladskud til råvildt – og for at kunne vurdere rigtigheden af dette, er jeg nødt til at vise og sammenligne disse 2 fotos – og for at kunne stille spørgsmålet: Er tegnet anatomi egnet som grundlag for anbefalinger af skudplaceringer?

**I set artikel kaldes dette gule område:
"Det sikre dræbende bladskud":**

III. 11: Fotoet til venstre er min opfattelse af vist illustration i KL's artikel – ledsaget af teksten: "På ovenstående tegning kan man med al tydelighed se, hvor lille træfområdet for CNS-skuddet er, modsat det sikre og dræbende bladskud (gult område) i foto tv".

På mit indsatte foto til højre ses indtegnet den sorte vitale træfcirkel med diameter 16 cm – og man kan direkte se, at denne cirkel ikke kan være større, når man skal undgå mavetræf og træf i tynde lungedele. – Foto tv. er min gengivelse/opfattelse af vist illustration i omtalte artikel – tilføjet streger og tekst med det nye formål, at på samfundsnyttig vis forsøge at sammenligne og påvise negative og positive effekter af træfpunkter på hjorte, samt anfægte en fremført kritik – alt for at undgå anskydninger.

Det fremgår i KL's artikel: "Et bladskud er, når riffelkuglen træffer inden for et større område på hjortevildtets krop, som er omkranset af ribben og dækker hjerte og lunger". – **Dette er jeg helt uenig i**, da bladskud i både teori og praksis deles op i "Højt og Lavt bladskud", som hver især er afgrænsede og med ganske betydeligt mindre træfområder hver især og sammenlagt, end vist ovenfor i illustration 11.

* **Hér er jeg nødt til at sige**, at jeg er målløs over hvis nogen finder, at det med gult viste område benævnt bladet, set i KL's foto tv i Illustration 11 ovenfor, repræsenterer det sikre og dræbende bladskud (gult område).

Et hav af uhyggelige anskydningsmuligheder er til stede indenfor det viste gule område: i brystben, i albue, i de tynde lungelapper ned mod forløb, i de tynde lungelapper der dækker lidt over maven – i lever og i selve maven. – Dette fremgår, helt uden mulighed for diskussion, i illustration 11's indsatte foto th., hvortil det omtalte gule "sikre og dræbende område (Bladet)" er ført over.

Dette kan måske også lokke riffeljægere til at skyde råvildt på 200 meter eller mere, hvor ingen almindelige riffelskytter kan bryste sig med at have afgivet et sikkert, humant skud til råvildt.

At sammenligne bladets træfområde med CNS- kuglens træfområde, bliver herved groft misvisende. – Dette finder jeg urimeligt, men vigtigst af alt: meget forkert overfor dyr der skydes – og hvor vi herved ikke tilgodeser dyrenes tarv.

* Også på baggrund af ovenstående, vil jeg hermed fraråde alle at afgive et "Midt på bladet" skud på alle skudafstande, dersom man opfatter det ovenfor (illustration 11) viste som et sikkert og dræbende bladskud.

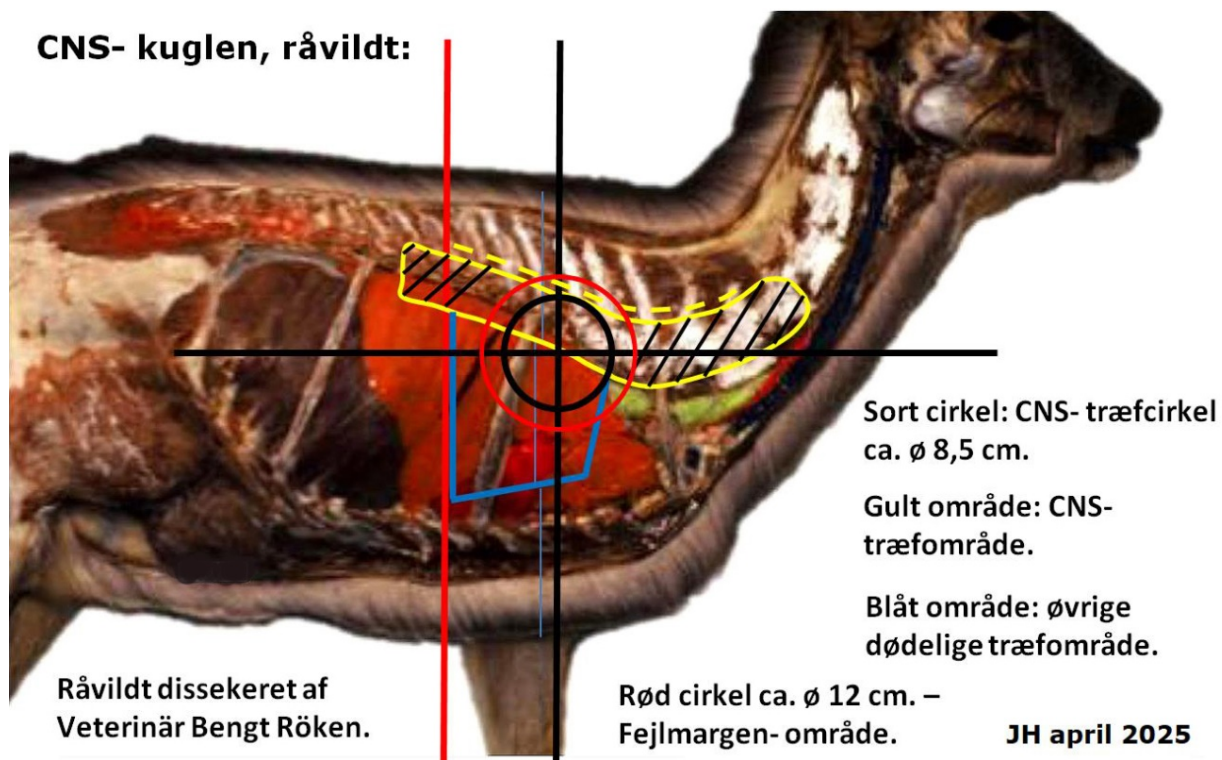
* **Jeg henstiller alvorligt til**, at alle riffeljægere vil opfatte det vitale træfområde ved brug af "Midt på bladet", som en cirkel med diameter ca. 16 cm (se også illustration 7, og højre foto i ill. 11 ovenfor) – og samtidigt have in mente, at også dette kan gå meget galt, hvis man ikke korrigerer den lodrette og vandrette sigtelinje korrekt ved ikke helt rene sideskud (skrå skudvinkler sideværts), og når dyret står under skytten (som er det mest almindelige vedrørende vandret sigtelinje).

Med mit kendskab til forfatteren af nævnte artikel (KL) må jeg dog næsten tro på, at hans viste illustration (eller tekst hertil) er en "svipser", som KL ikke mener alvorlig – men den kan blive meget alvorlig dersom nogen tager budskabet til sig: at det gule område (bladet) vist i illustration 11 i foto tv er: "det sikre og dræbende bladskud".

Skyder vi ikke godt nok til at bruge CNS- kuglen?:

I nævnte artikel fremgår, at den krævede skydefærdighed ved brug af CNS- kuglen, efter KL's mening, *"ligger langt over hvad den almindelige jæger kan præstere"* – og at risikoen for "tapskud" er stor ved CNS- kuglen (hvad jeg hér påviser at den bestemt ikke er – den er nemlig meget lille, som det ses i senere ill. 12, 13, 16 og 17).

Dette kan også tilbagevises, hvis man ser på min almindelige skydefærdighed og mine til dato måske over i alt 40-45 CNS- skudte dyr, hvor alle er faldet i knaldet, uden ét eneste "tapskud" hvor dyret har forladt skudstedet, ingen forbiere, ingen mistede dyr, 1 skud til samtlige dyr undtagen ét (fornyligt), 2 beskadigede dyrerygge – én schweishundeeftersøgning – og de næste Illustrationer 12 og 13 fremviser klart hvorfor:

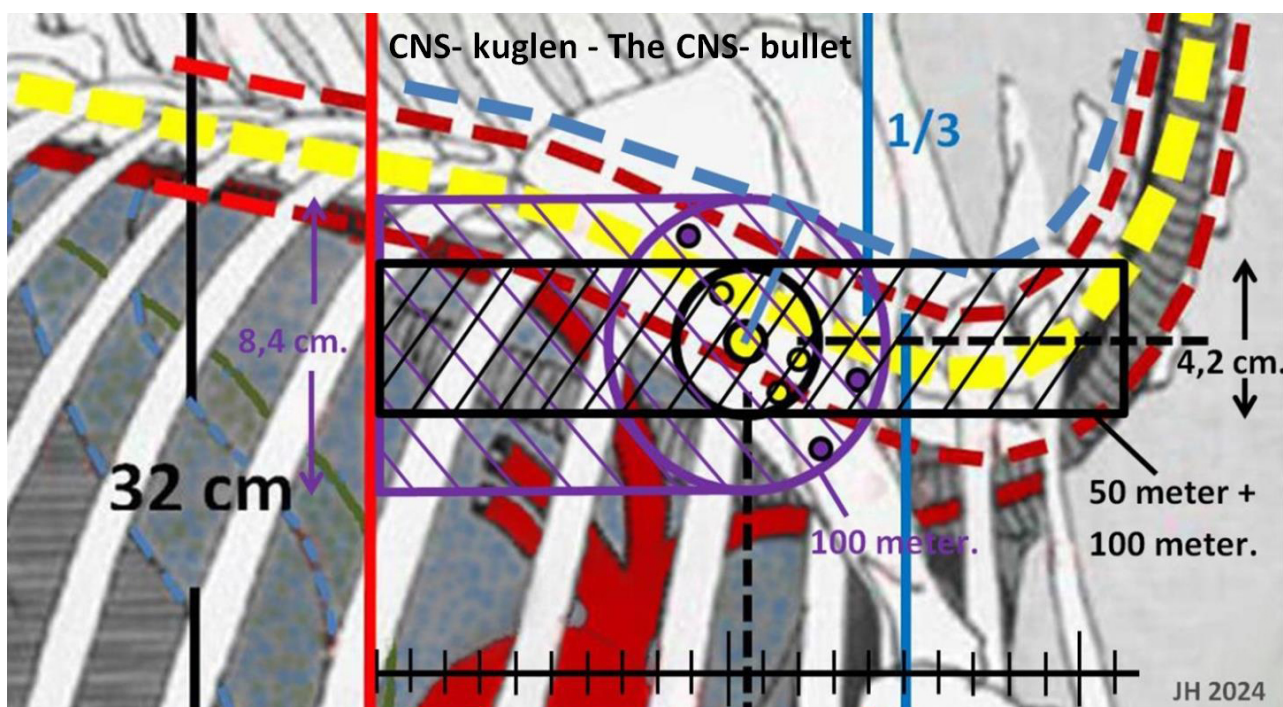
III. 12: Foto af Dr. Bengt Röken's dissekerede rådyr fremviser de mest ubestridelige fakta og data om anatomi man kan opnå. – Det af mig indtegnede gule område er CNS-træfområdet, hvor ethvert træf resulterer i omgående bevidstløshed, fald og død ved forblødning/iltmangel inden dyret vågner – men undgå de skraverede områder, og træf aldrig bagud (tv. for) den røde lodrette streg. – Den røde cirkel er fejlmargen- område med diameter ca. 12 cm, hvor kun et ganske, ganske lille område måske vil være et "tapskud". – Træf under den stiplede gule streg giver også fald og død.

Træf aldrig bagud (tv) for den røde lodrette streg, da lever og mave befinder sig hér, inde under de tynde lungelapper, som omslutter lidt af lever/mave – helt ude ved indersider af dyrets ribben.

Sort cirkel er CNS- træfcirkel på ca. 8,5 cm i diameter – og det med blåt indrammede er CNS- kuglens tilstødende "sikkerhedsområde", som er dét træfområde jeg selv anvender ved længere skudhold (90+), og når jeg er lidt usikker på ét eller andet også ved kortere skuddistancer. – Hér vil alle træf være dødelige – men ikke nødvendigvis med fald i træf, dvs. med sandsynlige flugtafstande og mulighed for angst og lidelse hos det påskudte dyr.

* Hvis man ikke kan træffe et godt stykke indenfor den ca. 12 cm røde cirkel i ill. 12 – mener jeg at man bør undlade at skyde til levende vildt – og en enkelt "svipser", som er lige fatal for dyret ved alle skudplaceringer, skal ikke blandes ind i dette, eller være til hinder for, at de allerfleste dyr skydes med den mest humane skudplacering.

Herunder ses noget tilsvarende, i let grov principtegning:

III. 13: Hér ses det meget store CNS- træfområde, hvor træf indenfor over mindst 60-65 % af det skraverede område fører til omgående bevidstløshed i skuddet. – Resten af det skraverede område vil være træf i begge lungers tykkeste og mest effektive dele at træffe. – Under det skraverede område ses området for min beskrevne version af "Midt på bladet" (den rene lungekugle), som man yderligere har til rådighed hvis CNS- kuglen "dykker i aftrækket", og når man glemmer at korrigere sin vandrette sigtelinje lidt opad, når dyret befinder sig under skytten.

* Dette viste CNS- træfområde, repræsenterer sammenlagt med tilstødende vitale sikkerhedsområder, **det største** sammenhængende **vitale træfområde man kan finde på et rådyr, hvor chancen** for at dyret falder bevidstløs i skuddet og dør **er størst** – og derudover har man til rådighed som sikkerhed: hele lunge/hjerteområdet under CNS- træfområdet. – Og dette bekræftes i Dr. Bengt Rökens dissekeringsfotos.

KL bekræfter CNS- kuglens effektivitet ved ordene: "Jeg er ikke uenig i, at, hvis man afgiver et CNS-skud og rammer præcist, hvor man sigter, vil dyret tordne til jorden som ramt af lynet. Stendødt". – Hvor jeg hér tillægger: Blot behøver man slet ikke at ramme præcist hvor man sigter, da CNS- kuglens 100 % effektive areal og "fejlmarginaareal" er langt større end ved skudplaceringen: "Midt på bladet", som påvist bl.a. i ill. 8 – i denne artikel.

Imellem de to røde stiplede linjer (i ill. 13) befinder sig rygsøjlen, hvor alle træf fører til omgående bevidstløshed. – Selv op til den viste blå stiplede linje, vil projektillets temporære kavitet omslutte CNS- træfområdet, og føre til omgående bevidstløshed, hvilket jeg har registreret et par gange i praksis. – Den gule stiplede linje er centralnervesystemets "hovedvej" Medulla spinalis, hvor milli volt- impulser udveksles mellem hjerne og organer – og hvorigennem styring af bl.a. hjertefunktion, lungefunktion og bevægelsesfunktion sker.

Jeg kan ikke dokumentere data om danske jægers skydefærdighed, og som schweishundefører ser man jo mest kun de dårlige træf, og endda ikke dem alle – men man må da bestemt håbe, at alle riffeljægere normalt kan holde sine skud

indenfor en diameter på de viste 8,4 cm på distancen 100 meter (den lilla cirkel i ill. 13) – og rigtigt mange skud afgives på langt kortere skudafstande, hvilket giver endnu større træfsikkerhed.

Illustrationens sorte cirkel med diameter 4,2 cm er den "jagtlige" træfcirkel på 4,2 cm, og som er min træfsikkerhed på 50 meter skydebanen i skydebænk, på 2,3 cm i spredning tillagt 40 % ("jagtlig" sikkerhedstillæg) = 3,2 cm, som giver 4,2 cm, når der også kompenseres for, at centrum i min spredning på skydebanen ikke lå i centrum af skiven.

Det fremgår også af Illustration 13, at sideværts korrigerig af den lodrette sigtelinje (når dyret står skævt/skråt imod skytten, eller væk fra skytten) faktisk ikke er nødvendig ved CNS- kuglen, fordi rygsøjle's ret vandrette træfområde er meget langt, og ligger i midten af dyrets dybde, kun ca. 11-12 cm under dyrets sideoverflade, hvilket reducerer risikoen til ca. det halve, hvad angår negative effekter af manglende korrigerig af den lodrette sigtelinje – dette i forhold til fuld dybde af dyrekroppen, hvor begge lunger skal træffes i vitale, tykke dele – også ved skrå skudvinkler.

– **Denne fordel er ubetalelig, og denne "gave"** ses ikke ved KL's Lunge- kugle, hvor et skråt, forfejlet skud let kan træffe kun én lunge eller tynde lungedele – og det samme ses ved hjerte- kuglen, hvor det er endnu lettere at strejfe og endda skyde helt forbi hjertet – alt når dyret står skråt og/eller under skytten (se ill. 9 og 10).

* Valg af CNS- træfpunkt giver altså rådighed over langt det største "sikkerhedsområde", der sikrer sandsynlighed for det størst mulige antal træf der fører til omgående bevidstløshed – og CNS- kuglen er langt mere tolerant overfor skud til dyr der står skråt, end KL's skudplacering: "Midt på bladet" for dyr der står skråt, og hvor der ikke træffes "Midt på bladets sigtepunkt", men måske 6-8 cm til alle sider (se ill. 9, og 10).

– Og det forekommer ikke mig at være uforsigtigt, at regne med at de fleste riffeljægere kan holde deres skud indenfor en diameter på ca. 8,4 cm på op til 100 meter, og ingen forbydes at skyde på f.eks. 50, 60, og 70 meters afstand, som er meget almindelige sete skudafstande – ligesom man i øvrigt altid skal holde sig inden for skudafstande, som man bestemt mener at man kan magte og har erfaring med.

* Og selvfølgelig kan vi alle lave "en svips" når vi skyder, men dette bør ikke føre frem til at anbefale samtlige dyr skudt med en bløddels- kugle som en "Midt på bladet" er – og som med stor sandsynlighed giver flugtafstande efter langt de fleste skud, og hvor besvimelse stort set altid først sker efter blodtab/iltmangel og efterfølgende hjertestop, hvilket tager tid – altså let kan føre til lang "Tid fra træf til bevidstløshed".

Jeg læser også i KL's artikel: "**Hvor skal riffelkuglen sættes i dyrekroppen?**", at han kan sætte sine 2 kugler på skydebanens godt 100 meter således, at de to skud rørte hinanden. – Så hvis KL er 3 gange så godt skydende som den almindelige gennemsnitlige riffeljæger, vil denne kunne skyde med en nøjagtighed på ca.: en træfcirkel med en diameter på mindre end 5 cm på godt 100 meter – og tillagt ca. 40 % i risikotillæg (jagtligt tillæg), bliver dette ca. 7 cm (og hvor jeg regner med ca. 8,4 cm ved CNS-skud på 100 meter).

* Jeg ser, heller ikke ud fra dette, nogen problemer med den almindelige jægers træfsikkerhed – i forhold til CNS- kuglen – og jeg har som nævnt aldrig leveret et "tapskud" hvor dyret ikke faldt og døde på skudstedet. – "Tapskud" (kun træfafvigelse lodret opad) er stort set den eneste mulighed for anskydning ved brug af CNS- kuglen (se ill. 1, 2, 7, 8, 12, 13, 16, 17 og 19), og dette kan ikke siges om "Midt på bladet" og Hjerter- kuglen, hvor der er rigtigt mange og generelt langt mere alvorlige og mere lidelsesfulde anskydningsområder (se ill. 3, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 14, 15 og 18).

Hvad ville der ske hvis?:

Hvis man nu forestillede sig at vi alle gik over til CNS- kuglen, hvad ville der (efter min mening) ske ved dette?:

Kan vi ikke først blive enige om, at langt de fleste eftersøgninger skyldes brug af Hjerter- kugler og Lunge- kugler – og at disse må være gået galt, og af årsager der ikke kan undgås ved fortsat brug af disse?

Da hjertesrud nok er det allermest brugte nu, ville man i schweisshunderegisteret sandsynligvis se langt færre (meget få) flugtafstande og anskydninger efter træf i albue og forløb, mavetræf, levertræf, bringetræf og strejfsrud i hjertet, fordi CNS- træfområdet er meget langt væk fra disse mange grimme anskydningsområder.

Da lungesrud nok er det næstmest anvendte nu, ville man sandsynligvis se (nok langt) færre flugtafstande og anskydninger efter enkeltsidige lungetræf og træf i tynde lungelapper – også fordi lavt satte træf ved et CNS-srud oftest ville træffe i lungers øvre tykke, vitale og effektive dele.

– Samtidigt ville man sandsynligvis se fordelene i, at dyrene ved CNS- rud forbliver på skudstedet, givende ingen "bøvl" og ingen dårlig samvittighed, at dyr ofte kan skydes tættere på naboskel, og at etikken bliver forbedret da færre dyr vil lide.

Samtidigt ville naturligvis antallet af "tapsrud" blive større – men dette antal kan kun være langt, langt mindre, da CNS- kuglens eneste anskydningsareal: "tapsrudet" er meget lille (se ill. 12 og senere illustration 16 og 17), og generelt udgør mindre alvorlige anskydninger, i forhold til de ovenstående mange muligheder for anskydninger efter Hjerter- rud og Lunge- rud ved 6-8 cm fejltræf, hvor også skæve rudvinkler derudover gør sig meget negativt gældende.

Alt dette især når vi også regner med, at langt de fleste rådyr skydes på 25-80 meter, og når vi regner med at riffeljægerne kan holde deres træf indenfor en træfcirkel med diameter på ca. 8,4 cm på 100 meter – og vi ved alle at der uundgåeligt altid kan ske en "svipser", men denne "svipser" skal ikke bestemme alt andet, eller fratage et meget stort antal dyr mulighed for en optimal hurtig død.

– Se ill. 7, 8, 12, 13, 16 og 17, som påviser frygten for et "tapsrud" særdeles overdrevet – og risikoen for et "tapsrud" er ikke større (og faktisk meget mindre) end risikoen for anskydning ved både Hjerter- kuglen og ved KL's version af "Midt på bladet" – som det ses i ill. 3, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 14, 15 og 18.

“Midt på bladet” – en ren bløddels- kugle:

- med kun forblødning/iltmangel som dødsårsag.

Et rådyrs lunger er ikke meget længere end en stor hånd, og nedad og bagud smalner lungerne ud til knivsæg (skarpen på en kniv), for at gøre plads til hjerte, lever og mave. – Dette vil sige at lungerne er ret små, og bliver mindre og mindre effektive at træffe, jo længere nedad og bagud disse træffes. – Og der kan ved en ren lungekugle ikke sættes på, eller forventes hurtig lungekollaps, hvilket derfor giver op til lange flugtafstande – hvilket ikke ses ved CNS- kuglen.

Lungelapperne fornedet bliver ganske tynde ud for hjertet, og lungelapperne der dækker lidt af mavens forreste del er også ganske tynde – og træf heri er ikke at regne for et effektivt lungetræf.

– Dette begrænser virkeligt lunge- kuglens effektive træfområde, som er i øverste midterste halvdel af lungerne.

En ren lunge- kugle er og forbliver en bløddels- kugle, hvor der sættes på bevidstløshed efter forblødning, som giver manglende iltning af blodet til muskel- og organvæv, og senere hjertestop, eller lungekollaps givende samme manglende iltning til organer – og disse ting sker ikke straks i skuddet og vil tage tid. – Dertil kommer, at lungevæv har forholdsvis lav densitet, hvilket betyder at kuglens temporære kavitet ikke virker så effektivt i lungevæv. – I CNS- træfområdet er vævs densitet optimal høj (muskelvæv og kraftig knoglestruktur), givende bedst temporær kavitet.

En lunge- kugle vil heller ikke give effekt fra bensplinter, som det sker når kraftige knogler træffes, og hvor projektilet også deformeres mere, alt givende større læsion samt måske flere sårkanaler efter løsrevne fragmenter af projektilet og bensplinter – som det ses meget udtalt ved CNS- kuglen. – Her skal man huske, at det meste af selve skulderbladet (Scapula) ikke er hård benstruktur, men derimod en noget blød og ret bøjelig bruskflade, så gennemskud i denne giver ingen hårde, skarpe bensplinter.

Når dyr ses falde i knaldet ved et dobbelt lungeskud, skyldes dette givetvis at man var heldig at samtidigt træffe en af de store arterier fra hjertet til hals eller til nyre. – Men dette skal man bestemt ikke sætte på og regne med, da projektilet skal træffe en måske kun 8 mm arterie temmelig præcist, for at åbne denne – og nok oftest vil projektilets komprimerede trykbølge foran projektilet og på siderne give tendens til at klemme arterien sammen og skubbe den til side.

Et rådyr kan ifølge min og andres erfaring flygte over 100 meter ved en Hjerter- kugle, selv ved helt iturevet hjerte – og et effektivt placeret hjertetræf er helt uden tvivl oftest mere effektivt end et lungetræf, fordi et vitalt hjertetræf giver langt større forblødning og kan stoppe hjertet, og fordi kuglens afgivne trykimpulser via blodbanen kan nå helt til hjernen og beskadige centre her – iflg. videnskabelige undersøgelser (af den terminale effekt) bag praktisk skydning af et stort antal dyr.

– Dette betyder at Lunge- kugler (især enkeltsidige lungetræf) kan give endnu længere flugtafstande end hjertetræf – og hvor CNS- kuglen har 0 meter i flugtafstand.

Hér ses min version af "Midt på bladet", hvor kuglebanen var lidt skråt nedad, og derfor sigtede jeg lidt højere. – Dette er en effektiv dobbelt lungekugle i lungers mest effektive træfområde, og dyret stod næsten vinkelret på kuglebanen, og var slet ikke "på vagt".

Dette unge dyr faldt bevidstløst i knaldet og døde ganske kort efter. – Men ved ældre dyr er man aldrig sikker på at dyret ikke vil have flugtdistance. – Ved lange skudafstande vil kuglens chokeffekt blive reduceret (grundet lavere projektilhastighed) og give længere flugtafstande. – Dyr der er skræmte eller meget opmærksomme, vil ved træf "Midt på bladet" have længere flugtafstande end helt rolige og afslappede dyr.

– Min version af "Midt på bladet" er: lodret sigtelinje midt i dyrets forben og vandret sigtelinje ca. midt i dyret, hvilket ses i Ill. 14 herunder.

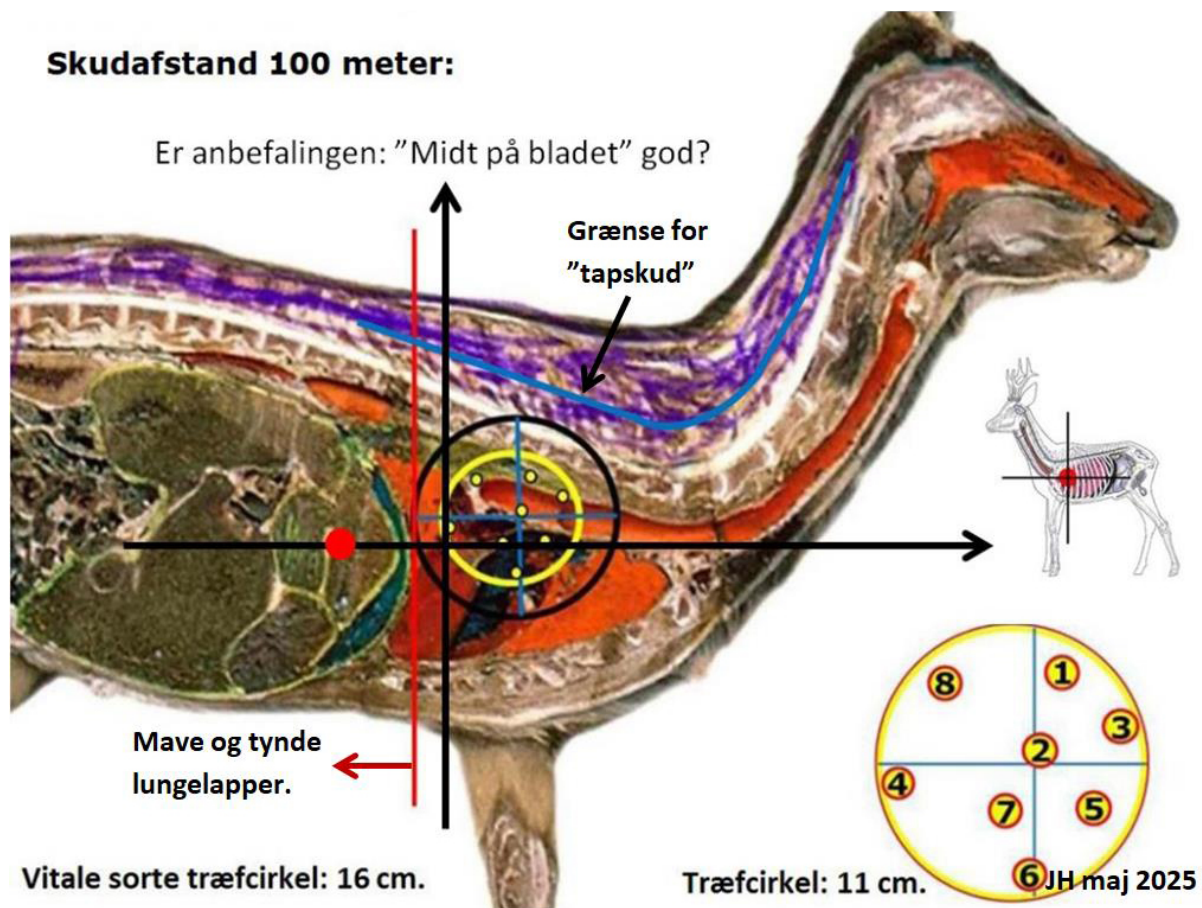
Også navnet CNS- kuglen er galt:

Tilbage til artiklen: "Hvor skal riffelkuglen sættes i dyrekroppen? i Mit jagtblad: Selv navnet CNS- kuglen kritiseres lidt hånligt i artiklen som værende smart, men noget skal man vel kalde en sådan fin kugleplacering med unikke egenskaber, og navnet er vel ret præcist – og synes man at "højt og lavt bladskud" og "Hjerte- kuglen" er mindre smart navngivet?

En set anbefaling: "Midt på bladet" og dyrets anatomi:

For at jeg nu ikke bare postulerer noget uden argumenter og dokumentation om KL's Lunge- kugle, kan vises dette: Sådan vil artiklens anbefalede: "Midt på bladet" se ud

på et rådyr, angivet ud fra KL's illustration – og indtegnet i dette foto af råvildtets anatomi, påvist af Veterinär Bengt Röken:

III. 14: *Hér ses den omtalte artikels anbefalede træfplacering: "Midt på bladet", tegnet ind på et kløvet dyr (Dr. Bengt Röken's): hvor sigtepunkt (de sorte pilstreger) er hentet fra artiklens illustration heraf (se lille indsatte foto, hvor man ser den lodrette sigtelinje placeret lige bag dyrets forløb og den vandrette under midten). – Den sorte cirkel er min version af: "Midt på bladet". – Det lille indsatte foto blev ledsaget af teksten:*

"KL. anbefaler, at man altid bestræber sig på at placere riffelkuglen midt på bladet. Det er det sted på dyrekroppen, hvor riffelkuglens præcision kan afvige med en stor margin". – Men dette synes jeg bestemt ikke kan ses ovenfor i ill. 14, hvor den røde prik i maven er en træfafvigelse på ca. 8 cm tv. for KL's anbefalede sigtepunkt. – Det ses også, at maven befinder sig kun et par cm bag hjertet.

Vedrørende lunge- kuglen: "Midt på bladet" skal man huske, at lungerne ikke engang når 1/3 hen ad dyrekroppens længderetning (fra nakke til spejl, se ill. 15), og at lungerne kun måler max. ca. 20-21 cm i længden (så vidt jeg har udmålt dem, og har fotos af).

Det ses i ill. 14, at centrum af det i artiklen anbefalede "Midt på bladet" befinder sig få cm fra lever/maveregion inde midt i dyret, og et træf f.eks. 6-8 cm til venstre for centrum vil være et rent lever/mavetræf (se rød prik) og måske i lungers aller tyndeste dele i lungekant, som omslutter et lille stykke af maven. – Det viste fejltræf (rød prik på fotoet) vil give særdeles lang forblødningstid og mange lidelser hos dyret.

Hvis man på 100 meter kan holde alle sine skud indenfor den gule træfcirkel på f.eks. 11 cm., holder dette sig indenfor den viste vitale sorte vitale træfcirkel på 16 cm i ill. 14 ovenfor, som **jeg anbefaler** at KL's "Midt på bladet" **flyttet hen til** – og alle træf i denne træfcirkel fører til dyrets død, men ikke nødvendigvis hurtigt, og flugtafstande og "Tid fra træf til bevidstløshed" kan forventes. – Træf aldrig til venstre for den røde streg, da det siger sig selv, at jo tættere sigtepunktet er på maven – jo større risiko.

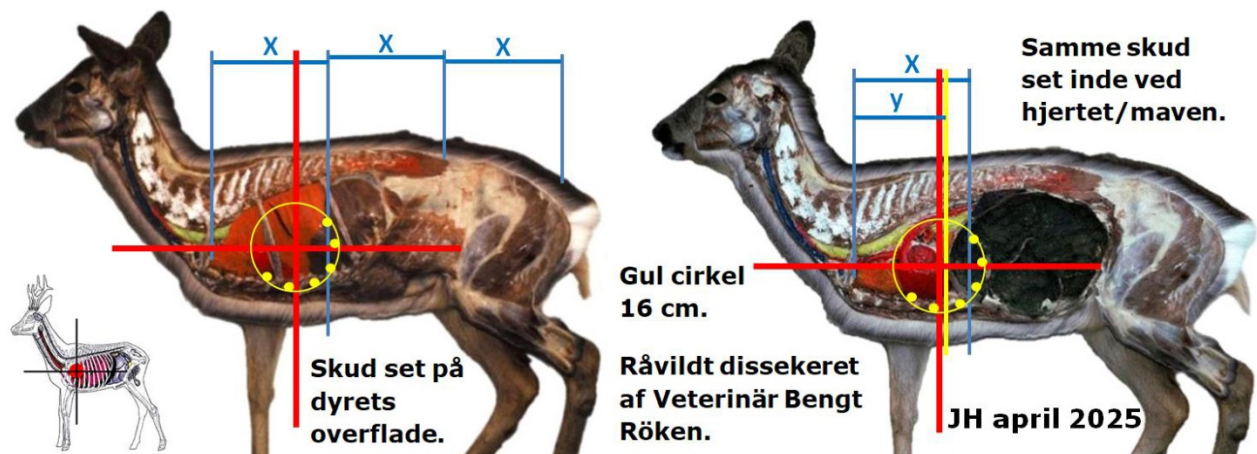
Træf over min indtegnede blå streg i ill. 14 vil være mere eller mindre alvorlige "tapskud", og lige i den blå streg vil alle træf få dyret til at falde bevidstløs i knaldet, da projektillets temporære kavitet når ned og beskadiger Medulla spinalis (centralnervesystemets "hovedvej") inde i rygsøjlen. – Kuglens trykbølge får hvirvlerne til "at forskyde sig/forskubbe sig", hvorved centralnervesystemets "hovedvej" kappes/beskadiges letalt. – Dette er min erfaring efter mange afgivne CNS-skud.

I Illustration 14 ses: 4 (50 %) af de sete træffere vil være dobbelte lungetræf og 2 (25 %) af træfferne (nr. 6 og 7) vil være hjertetræf i den vitale ende af hjertet med store arterier. – Træf nr. 7 kan være heldig at åbne store arterier, og føre til "Fald i knald".

Træf nr. 1 og 3 (25 %) vil være tæt på CNS- træf med omgående fald, formentlig i bevidstløs tilstand – og hvor forblødning vil medføre død inden dyret vågner.

Men lad os lige se nærmere på det omtalte anbefalede "Midt på bladet" (lungeskud):

Denne version af "Midt på bladet" kan give anskydninger:

III. 15: – Tættere på sandheden og fakta kommer man ikke, end Dr. Bengt Röken's fantastiske fotos af dissekerede rådyr, når det gælder rådyrets anatomi. – På disse fotos har jeg indtegnet det viste, og indsat KL's anbefalede "Midt på bladet" (de røde trådkors), som er placeret præcist som anbefalet i artiklen: "**Hvor skal riffelkuglen sættes i dyrekroppen?**", den lille buk til venstre i foto overfor. – Hér ses den store forskel på kuglens indgang, i forhold til hvad kuglen træffer inde midt i dyret, hvilket er det vigtigste.

Læg især mærke til i foto tv., at lungeområdet som fakta er en hel del under 1/3 af dyrets længde, fra få cm fra nakkebøjning til og med spejlet. Afstand x er den fulde

længde på rådyrets lunger, inkl. de bagudrettede lungelapper, der er ganske tynde og lapper lidt ind over dyrets mave helt ude ved ribben.

De gule cirkler er ø 16 cm, og repræsenterer KL's omtalte 6-8 cm kugleafvigelse, som KL mener at hans anbefalede "Midt på bladet" kugle kan tillade sig – **men det kan de ikke**, som det tydeligt ses.

I foto til th. ses, at det effektive træfområde i lungerne (uden de tynde lungelapper der dækker lidt af maven) højst er afstand y – hen til den gule streg.

De indtegnede røde trådkors er KL's anbefalede: "Midt på bladet", iht. hans viste illustration heraf.

– Dvs. at KL's centrum af hans træfcirkel sidder ca. 1,5 cm fra den gule streg, og kun et par cm fra maveregion. – KL's påstand om, at et kugletræf kan afvige 6-8 cm (de gule prikker) **er ikke korrekt**, da dette vil være et mavetræf, træf i brystben (sternum) eller strejfskud i hjertet (se de gule prikker) – dette selv ved helt rene sideskud – og ved skæve skudvinkler kan risiko for disse anskydninger øges markant.

* KL's anbefalede "Midt på bladet", **skal helt sikkert** flyttes meget længere frem på dyret, og en del op: se den sorte cirkel med diameter ca. 16 cm i f.eks. ill. 14 – da det hér i denne artikels ill. 3, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 14, 15 og 18 viser sig, at KL's anbefalede: "Midt på bladet", med lodret sigtelinje bag dyrets forløb, vil medføre grimme anskydninger ved få cm træfafvigelse fra sigtepunkt.

* Et væld af anskydningsmuligheder ses i KL's anbefalede "Midt på bladet", i ill. 8.

* Det ovenfor viste understreger, at alene Dr. Bengt Rökens dissekerede dyr kan fremvise de sande træfbilleder – og at de mange tegnede illustrationer man ser på nettet, kan være særdeles "farlige" (for dyrene) at bruge til dette formål.

Nedenfor ser du et rådyrs lunger, som er meget mindre end vist på mange tegnede illustrationer af et rådyrs anatomi:

Hér ser du ét af de få "tapskud" som jeg har leveret, hvor dyret faldt bevidstløs i træffet, og hvor lunger ikke blev truffet, men alligevel døde dyret på stedet. – Det er altså ikke en "naturlov" at dyret altid dør af forblødning/iltmangel, og hér døde dyret af læsion på centralnervesystemet alene. – Se dette også i 2 fotos (af "Tapskud") længere nede.

Som det ses er et rådyrs lunger ikke så store, som man ser på mange tegnede illustrationer. – Hér set ovenfra måler begge lunger i bredden ca. 17 cm, og længden er ca. 20-21 cm i det længste mål, inkl. tynde lungelapper.

– Ud for min tommelfinger ses den ene bagudrettede lungelap, som er tynd for at give plads til lever, og lungelappen slutter i en helt skarp lungekant. – Træf i denne tynde del af lunge er ikke et effektivt, vitalt træfområde – og ved ganske lille skrå skudvinkel forfra, vil kuglen ikke træffe den bagerste lunge, men derimod lever og mave.

Hér ses dyrets venstre lunge nedefra (imellem mine fingre). – Det ses at lungelappens tykkelse smalner ud til en helt knivskarp lungekant. – Træf i en sådan lungekant vil også være træf i lever og mave, og vil give meget lang forblødningstid. – Dette fordi disse lungelapper ligger udenpå dyrets lever og mave, som altså sidder lige inde bag disse bagud- og nedadrettede lungelapper.

Ved en ganske lille skrå skudvinkel forfra, vil kun den ene lungelap træffes, samtidigt med et endnu dybere træf i maven – givende meget lang flugtdistance og store muligheder for angst, stress og smerte hos dyret under en meget lang forblødningstid.

Ved spidsskud lige forfra (som skal forsøges undgået mest muligt), skal man være opmærksom på, at hvis man ikke træffer Halshvirvler/rygsøjle (CNS- træfpunkter) – da vil man kun træffe én lunge, hvilket giver en vis flugtafstand (måske 20-40 meter). – Ved sådanne skud involveres også mave/tarmafsnit, og kuglen kan have udgang i én af

bagkøllerne, medmindre kuglen træffer bagbenets kraftige knogle, hvor den vil sidde fast.

Længste etiske skudafstand ved "Midt på bladet":

Den længste skudafstand cirka ved "Midt på bladet", hvis man vil træffe indenfor den vitale, sorte cirkel på 16 cm i illustration 6, og ved den dér viste træfsikkerhed indenfor en cirkel på 11 cm, kan opgøres til ca.: **139 meter**, udregnet som følger:

Fra 100 meter til 200 meter stiger din "jagtlige" træfcirkel (din spredning) fra dette eksempels ca. 11 cm i diameter til ca. 24 cm. Dvs. en stigning på: $13 \text{ cm}/100 \text{ meter} = 0,13 \text{ cm pr. meter}$. – Hvis du skal træffe indenfor den "vitale træfcirkel" på 16 cm (den sorte cirkel i f.eks. Ill. 14), bliver din træfcirkel 5 cm større end 11 cm, hvilket i meter er: $5/0,13 = 38,5 \text{ meter}$, som tillagt de første 100 meter bliver: **ca. 139 meter**, som altså er den længste etiske cirka skudafstand til råvildt, når du vil træffe indenfor den "vitale træfcirkel" på 16 cm i diameter (sort cirkel i illustration 14) – ved nævnte træfsikkerhed: indenfor en cirkel med dette eksempels diameter ca. 11 cm.

Skyder du som jeg, der kan træffe indenfor en cirkel på 8,5 cm på 100 meter (sort cirkel i ill. 12 og 13), vil længste etiske skudafstand være: **157 meter, men bemærk** at der i den sorte cirkels omkreds i ill. 12 og 13, fra kl. 8-10 og måske fra kl. 4-6 vil kunne træffes mange steder med ikke effektive lungetræf, hvor flugtafstande og lidelser for dyret er sandsynlige – og **skrå skudvinkler** vil kunne **forværre dette markant**, hvis der ikke korrigeres ret nøjagtigt herfor.

– Ved CNS- kuglen betyder disse skrå skudvinkler næsten intet sideværts, og i lodret plan har man en kæmpe fejlmargen nedad – og meget sjældent skyder vi til råvildt i skudvinkel opad.

Se også: Skudafstande til hjorte.

Se også: Kan du ramme råvildt på 100, 200 og 300 meter?

Se også: Kan du ramme kronvildt på 100, 200 og 300 meter?

Jeg anser skrå skudvinkler som absolut største årsag til fejltræf og anskydninger. – Især ved Hjerter- kuglen kan skrå skudvinkler give mavetræf, bringetræf og træf i albue – og ved Lunge- kuglen kan skrå skudvinkler medføre træf i mave/lever, i tynde lungelapper og træf i kun én lunge, og hvor dyrets anden lunge kan forsyne dyret med tilstrækkelig ilt forholdsvis længe – og alt dette er unødvendigt og kan undgås ved brug af CNS- kuglen, som har rigelig fejlmargen i henhold til følgende:

Det frygtede "Tapskud" – en kæmpe overdrivelse:

I artiklen ses atter det frygtede "tapskud" taget op – men som tidligere skrevet, har dette ikke været noget problem for mig (som ganske almindelig riffelskytte, uden målrettet skydetræning) – bevist over rigtigt mange år med anvendelse af CNS- kuglen uden "tapskud", hvor dyret ikke døde på skudstedet.

Risikoen for "tapskud" er faktisk ikke særlig stor, undtagen henne foran dyrets forløb, hvor et "tapskud" kan sidde dybest, se Illustration 14. – Og et yderligt (distalt) siddende "tapskud" kan dyret formentlig ofte overleve uden senere gener, da dette oftest vil være

rene, ret "tørre" kødsår, som heller ikke er så udsatte for infektioner fra jord, som f.eks. et bringetræf ved forfejlet hjerte- kugle kan være. – Men selvfølgelig skal "tapskud" forsøges undgået.

Desuden har jeg skudt dyr, der var truffet kun 4 cm (i næsten helt vandret kuglebane) fra ryggens overkant i lodret flugt cirka med dyrets albue, hvor dyrene faldt bevidstløse i knaldet og var døde vel 30-40 sekunder efter træf. – Dette skyldes givetvis, at ryghvirvlernes hul for rygmargenen sidder meget tæt på roden af torntappene (ca. 2 mm knoglestruktur over hullet for rygmargenen/Medulla spinalis).

Fakta omkring "tapskud" er derimod, at der er lige så langt, eller længere fra centrum i CNS- træfcirklen til et "tapskud" – end der er fra midten af hjertet til et langt alvorligere træf i lever/mave, brystben og i de aftagende lunge dele foran hjertet – hvilket altså repræsenterer et langt større udvalg af grimme anskydningsmuligheder end hos CNS- kuglen, som næsten kun har én anskydningsmulighed "tapskuddet" – og dette i et påvist meget lille areal (illustration 9 herunder), og hvor dette areal endda bliver mindre ved f.eks. 10^0 - 15^0 nedadgående kuglebane.

Af samme grunde forekommer det mig helt forkert, hvis nogen påstår at de danske jægere ikke skyder godt nok til at anvende CNS- kuglen – for kan vi ikke ramme en effektiv CNS- træfcirkel med ca. diameter 8,4 cm – kan vi heller ikke ramme hjertets effektive træfcirkel på max. ca. 7-8 cm. – Og vi har da vel ikke i over 100 år skudt Hjerte- kugler, som vi ikke magtede?

Og således er også set udsagn om: "at riffeljægere ikke er dygtige nok til CNS- kuglen, og derfor bør vælge Hjerte- kuglen", direkte forkert – det er lige omvendt.

* Når det så samtidigt (som det ses hér i artiklen) kan påvises, at KL`s anbefalede: "Midt på bladet", med lodret sigtelinje bag dyrets forløb, og at dette vil kunne medføre uhyggelige anskydninger ved kun få cm træfafvigelse – så er der jo ingen tvivl om at CNS- kuglen er den mest effektive, sikreste og mest humane kugleplacering der findes – af disse nævnte.

Herunder vises et par af mine "Tapskud", som førte til fald og hurtig død – uden at dødsårsagen var forblødning, idet disse dyr ikke blødte særligt meget, da lunger slet ikke blev truffet:

Hér ses et træf som mange nok ville kalde et Tapskud. – Men dette Tapskud, afgivet næsten helt vandret, fik dyret til at miste bevidstheden i knaldet, og døde ganske kort efter. – Kugleindgang ca. 4 cm fra overkant ryg og ca. lodret over dyrets albuespids sad kuglen. – Dette foto beviser at kuglen skal sidde mere yderligt (længere oppe, for at risiko for Tapskud (hvor dyret efter fald rejser sig og flygter, er til stede). – Således må et Tapskud nærmere kunne betegnes som et strejfskud.

Hér døde dyret altså uden at lunger var truffet (uden at dødsårsagen var forblødning). – Dette foto beviser også, at træf der omfatter centralnervesystemet, ikke nødvendigvis skal ske tættere på hjernen, for at dyret falder og forender.

Også dette træf ville de fleste kalde et Tapskud. – Kuglebane ganske lidt nedad, og dyret faldt bevidstløst i knaldet og døde ganske kort efter. – Kuglen sidder dét sted, hvor der er dybest ned til overgang mellem rygsøjle og halshvirvler, altså hvor risikoen for Tapskud er størst. – Dette foto peger også på, at kuglen skal sidde mere yderligt (længere oppe, for at risiko for Tapskud er til stede), hvorfor Tapskud får mere karakter af strejfskud.

Forklaringen på at dyret faldt i knaldet må være, at projektilet ovenfra har trykket ned på hals/rygsøjlehvirvler (med kuglens temporære kavitet), og herved beskadiget "hovedvejen" for centralnervesystemet Medulla spinalis så dyret døde, uden at inddrage forblødning fra lunger, som ikke blev truffet hér.

– Som det ses, er der ikke sket forblødning, da der ikke ses blod på terræn under dyret – således døde dyret hér uden forblødning, men alene af skaden på centralnervesystemet, som hér var ret tæt på hjernen (centralnervesystemets "hovedkontor").

Min praktiske erfaring med CNS- kuglen viser altså, at dyret kan falde bevidstløs og dø kort tid efter, alene ved kuglens tryk (fra den temporære kavitet) ovenfra ned på rygsøjle

– og uden forblødning. – Årsagen hertil opfatter jeg som værende forskydning af rygsøjlehvirvlerne, som kapper (eller tilstrækkeligt beskadiger) rygmargen (Medulla spinalis), hvorved de millivolt (til og fra hjernen/organer) som styrer åndedræt, hjerte, andre organer og bevægelse sættes ud af drift.

Jo tættere på hjernen et projektil træffer rygmargen, jo større effekt – men som det ses i de to fotos ovenfor, vil også et træf i rygmargenen, cirka hvor lungerne slutter bagud, være fuldt tilstrækkelig.

Således er frygten for et Tapskud faktisk ubegrundet, i forhold til de anskydningemuligheder som både hjerte- kuglen og KL's artikel med hans version af "Midt på bladet" indebærer – og som også vil kunne medføre langt større lidelser for dyret ved lange sporlængder, i perioden fra skud til dyret findes af jægeren selv – eller dén yderligere tid der medgår, når schweisshundefører skal tilkaldes.

CNS- kuglen og "Tapskud":

Prøv hér i ill. 9 herunder, at flytte CNS- kuglens viste røde 14 cm træfcirkel ned til hjertet. – Så vil du se store muligheder for træf i lever/mave, brystben og albue.

Hvis man sammenligner denne ill. 16 med senere ill. 18 – vil man se, at CNS- kuglens viste røde 14 cm træfcirkel utvivlsomt er langt sikrere, end KL's "Midt på bladet", med denne kugleplacerings store muligheder for lever/mavetræf og træf i tynde lungelapper.

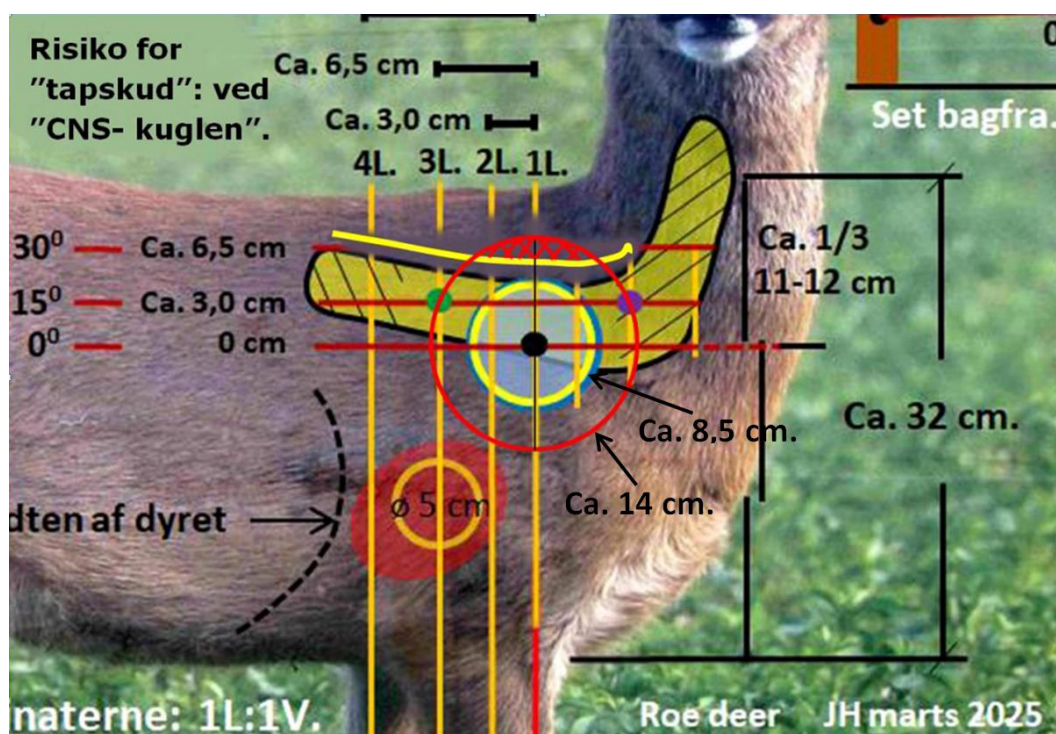

Illustration 16. – Hér illustreres hvor stor en chance du har for at afgive et muligt "tapskud", ved brug af CNS- kuglen.

– Hvis dine kugler "flagrer" op til hele 7 cm i 3600 omkring dit sigtepunkt, vil det viste røde skraverede område være et muligt "tapskud" – så hvor stor vil chansen for et muligt "tapskud" være? (**jeg vil sige meget, meget lille**), selv når du kun kan skyde med en nøjagtighed på: indenfor en cirkel med en diameter på hele 14 cm (den viste røde cirkel).

– Ved træf under den gule streg falder dyret i skuddet, næsten med garanti, og rejser sig ikke igen (- men hér kan dyreryggen naturligvis beskadiges, hvilket kun er sket et par gange for mig).

Et absolut plus til CNS- kuglen er i denne forbindelse, at man nok oftest skyder i en kuglebane mere eller mindre nedadrettet, hvilket yderligere mindsker risikoen for "tapskud".

Der kan ikke sidde mange kugler i det med rødt skraverede område i ill. 16, i forhold til hvor mange kugler der kan sidde i resten af den røde cirkel i ill. 16, hvor alle fejltræf vil kunne sidde. – Det skraverede røde areal udgør ca. 3 % af den røde cirkels 154 cm², altså en meget lille chance for at afgive et "tapskud" ved hele 7 cm træfafvigelse fra sigtepunkt.

*** Hermed må det frygtede "tapskud" være helt afdramatiseret**, i forhold til CNS- kuglen (og alt andet). – Og således er der **ingen undskyldning** for ikke at anvende den mest effektive kugleplacering, der overhovedet findes, og herved varetage de skudte dyrs tarv bedst muligt – alt som jeg ser det, og påviser det hér – ud fra fakta.

Alle træf indenfor det sortindrammede gule område er i CNS- træfområdet, hvor alle træf vil føre til fald i knald i bevidstløs tilstand. – Og faktisk tror jeg ikke engang, at dyret rejser sig efter træf indenfor det med rødt skraverede område i toppen af den røde cirkel i illustration 9 ovenfor (grundet det store tryk på ryghvirvler fra temporær kavitet), og jeg har som sagt set flere træf kun 4 cm under ryglinje (lodret over albue) føre til fald i knald i bevidstløs tilstand, og hurtig død.

*** KL's artikels påstand** om, at man på 100 meter skal kunne samle alle sine skud inden for noget der ligner en 2-5 krone ved CNS- skud (set i et lille foto i KL's artikel), er åbenlyst helt forkert og misinformerende – fordi du altid har en 100 % vital træfcirkel med en diameter på hele min. 10-11 cm omkring dit CNS- sigtepunkt – se illustration 16 (hvor den røde cirkel er ca. 14 cm).

– Og som endda også giver træf i mere effektive dele af dyrets begge lunger, end KL's anbefalede "Midt på bladet", som kan give træf i kun én lunge ved skæve skudvinkler, og også kan give Lever/mavetræf selv ved rent sideskud, ved fejltræf på: fra et par cm til 8 cm (se illustration 18).

Ovennævnte påstand **gælder derimod** for sete artikels version af "Midt på bladet", hvor maveregion kun er ca. 2,5 cm fra artiklens viste lodrette sigtelinje lige bag forløbet.

CNS- kuglen placeret i anatomeret rådyr:

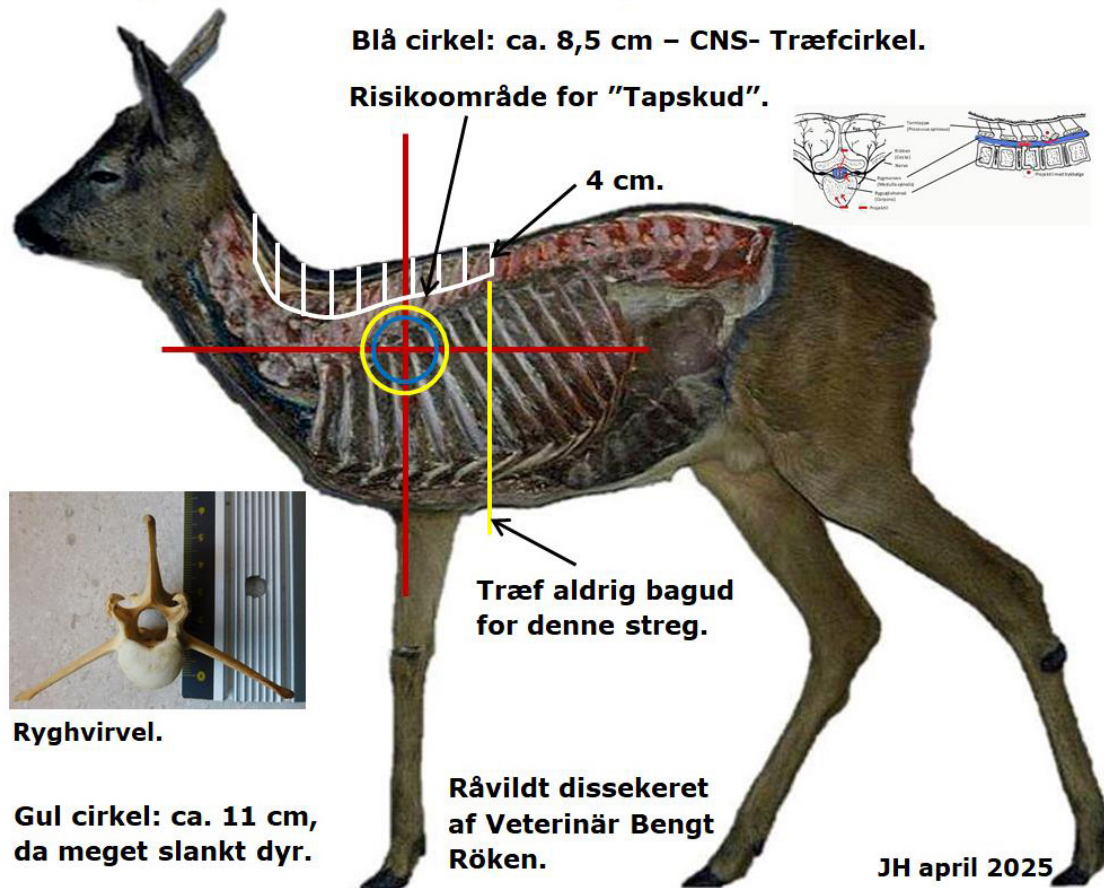

Illustration 17. – CNS- kuglen indtegnet af mig på Dr. Bengt Rökens dissekerede rådyr. – En lille buk vil naturligvis give mindre vitalt træfområde, hvorfor den viste gule cirkel hér kun er tegnet ca. $\varnothing$ 11 cm.

– Og riffelskyttens antagede træfsikkerhed på 100 meter er den blå træfcirkel med diameter ca. 8,5 cm – og ved de rigtigt mange skud der afgives på 25-50-75 meter må der simpelt hen ikke være problemer med at træffe rigtigt, indenfor en cirkel på ca. 11 cm. – Det med hvidt markerede er risikoområdet for "tapskud", ud fra min erfaring, hvor jeg har skudt et par dyr der faldt bevidstløse og døde kort efter, ved træf ca. 4 cm under dyrets rygkant det viste sted i illustrationen ovenfor. – Træf aldrig bagud for (th) for den lodrette gule streg.

"Svipsere" undgår vi aldrig, og alle "svipsere" på KL's omtalte 6-8 cm kan give fejltræf og anskudninger ved brug af alle træfområder: Højt og lavt bladskud, Midt på bladet og Hjertesud (og især ved skæve skudvinkler).

– Og jeg vil mene (ud fra min erfaring), at der kan ske en "svipser" på ca. 6 cm lige lodret opad fra CNS- centrum, på dette viste slanke dyr – uden større risiko for at dyret rejser sig efter fald i knald. – Chansen for et træf i den gule cirkelomkreds helt lodret over centrum af den gule cirkel er $1/360$ – og træfafvigelser sker som bekendt ikke kun lige lodret, men til alle sider.

Hvordan ser risikoen ud ved "Midt på bladet"?:

Noget af risikoen, men ikke alle risici (de skæve skudvinkler) ved KL's "Midt på bladet", ses herunder:

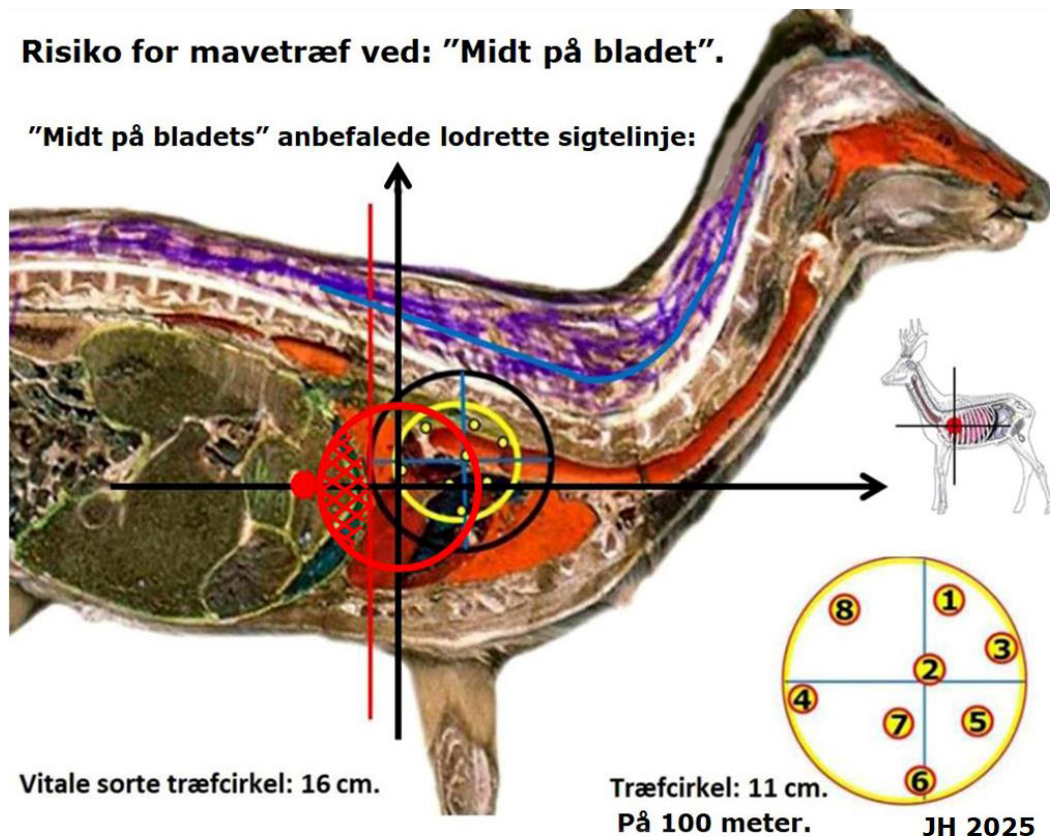

Illustration 18. – Hér illustreres hvor stor en chance du har for at afgive et muligt lever/mavetræf (en sikker anskydning), ved brug af KL's anbefalede skudplacering: "Midt på bladet".

– Hvis dine kugler "flagrer" op til hele 7 cm i 3600 omkring dit sigtepunkt, vil det viste røde skraverede område være et sikkert mavetræf – så hvor stor vil chancen for et muligt lever/mavetræf være? (**jeg vil sige meget stor**), hvis du skyder med samme nøjagtighed som ved CNS- kuglen i illustration 16, altså med en nøjagtighed på kun: indenfor en cirkel med en diameter på 14 cm (den viste røde cirkel ovenfor).

– Den røde prik er KL's ca. 8 cm træfafvigelse, og er et lever/mavetræf og måske (kun måske) et strejfskud i alleryderste, bagud vendte skarpe lungekant. – Træffes 8 cm under sigtepunktet, vil dette skud kun strejfe hjertets aller nederste kant – og hvis man fejlbedømmer hvor lavt dyret står (og ikke får korrigeret den vandrette sigtelinje tilstrækkeligt opad), vil dette træf være et træf i dyrets bringe/albue.

Jeg tør vel ikke nævne, at dette sikre anskydningsområde i maveregionen, vist ovenfor i ill. 18 ved: "Midt på bladet" (selv ved rent sideskud), er mange gange større end det måske mulige "tapskud" ved CNS- kuglen, vist i illustration 16. – Og et mavetræf kan give dårlig kødkvalitet, ved frigivelse af maveindhold og bakterier.

Og forestil dig så hvor galt det yderligere kan gå med: "Midt på bladet" ved skrå skudvinkler, hvor du skyder dyret forfra, og ikke får korrigeret den lodrette sigtelinje korrekt (se ill. 9 og 10). – Dette vil kunne give en kuglebane endnu dybere i maveregionen, sammen med et ikke effektivt enkelttidigt lungetræf i denne ene luges tynde bagudrettede lungekant, og derfor meget lange flugtafstande med sandsynlige lidelser.

Træf aldrig råvildt bagud (tv) for den røde lodrette streg i ill. 18.

Kødkvalitet spiller en kedelig rolle:

Af KL's artikel fremgår: *"Når et dyr rammes på bladet og ikke forender øjeblikkeligt, vil det ofte udføre en kort flugt, mens blodet hurtigt forlader dyret. Når hjertet ikke kan pumpe mere blod og ilt til hjernen, forender dyret. Denne forblødning giver bedre kød".*

Hér synes jeg, at der en anelse lægges op til at anbefale skud til dyr som giver flugtafstande, og dermed bedre kød. – Altså at anvende lungekugle, som KL selv anfører, giver flugtafstande ved bladskud (højt og lavt) på 20-40 meter og endnu længere ved lungeskud = som er KL's anbefalede "Midt på bladet". – Og hvor jeg og andre har set flugtafstande på langt over 100 meter.

Man må spørge om, hvad det er der gør at kødet bliver bedre, når blodet render af (forlader) blodbanens netværk (lukkede kredsløb) – når der i vævet, altså i kødet, stadig vil være blod som blot koagulerer omkring celler, i kapillærer og i mange arterioler og venoler? – Og i øvrigt: når slagteren efter bedøvelse hænger dyret op i et bagben, er formålet med at overskære halspulsårerne dette: at aflive dyret, da det ikke er anerkendt at boltipistolen dræber dyret men blot bedøver dyret, så smerte antageligt ikke føles (så vidt jeg kan læse).

Nogle hævder, at man mister for meget kød, ved brug af CNS- kuglen. – Men nu er det jo ikke rimeligt, at sætte kødværdi højere end humanitet og dyreværnsmæssige forhold. – Drabets længde (dyrenes tid med lidelser ved træf) skal da i hvert fald ikke bestemmes af, hvilket kød den enkelte jæger eventuelt mister ved drabet på dyret.

Hvis nogen mister kød ved et CNS-træf, er det fordi de sigter og/eller træffer for højt, og kommer op i et "tapskud", hvor "det vigtige" kød sidder i dyreryggen.

Ved næsten alle mine CNS- træf mister jeg kun et lille hjørne af nederste, forreste hjørne af dyreryggen i sidekanterne (hvor ribben overskæres), og ganske lidt af det bagerste slag i overkanten. – Kun to dyrerygge er blevet beskadiget nævneværdigt af alle mine afgivne CNS- kugler (det ene for nyligt), men for mig er dyrets hurtige fald og død meget vigtigere end køddødelæggelse. – Ved CNS- kuglen bevares hele hjertet, leveren og forkøller helt intakte.

Det siges også (f.eks. i Sverige når elge): at den periode med stress, som dyret har ved lange flugtafstande, har negativ indvirkning på kødets kvalitet. – Og ved dobbelte lungekugler og hjertekugler (selv om disse kaldes effektive) er flugtafstandene jo meget længere for alle hjortearter, end ved CNS- kuglens manglende flugtafstande (altså med dennes 0 meter i flugtafstand), som da må give den bedste kvalitet kød.

Til sidst vedrørende køddødelæggelse skal lige siges: Jeg synes at de blyfri riffelpatroner jeg har (RWS Evolution Green, 9 gram, .308), efter nogle skud har vist sig at ekspandere (den temporære kavitet) allerede lige under skindet, givende ret voldsom køddødelæggelse – så jeg overvejer at finde et lidt mindre hurtigt ekspanderende projektil.

Sete "Midt på bladet" dumper i effektivitet og sikkerhed:

KL's anbefalede version af: "Midt på bladet" taber denne fakta- duel med CNS- kuglen.

Fakta er, at selv en dobbelt lungekugle ikke nødvendigvis, men snarere langt fra, fører til "fald i knald" og hurtig bevidstløshed – undtagen når man er heldig at projektilet træffer

lungernes største arterie og vene til og fra hjertet centralt, halspulsåre, eller arterie fra hjerte til nyre (den bagudgående aorta).

Lungetræfs effekt består unægtelig af hovedsageligt forblødning givende iltmangel med senere hjertestop og iltmangel, samt ved lungekollaps, hvilket ikke er en øjeblikkelig proces i skuddet – og kan være en langsom og lidelsesfuld. – Her skal man regne med, at dyret næsten aldrig besvimer mens det flygter, men at dyret falder eller oftest udmattet sætter sig, for derefter at miste bevidstheden efter en vis tid, og denne periode skal tillægges mulig lidelsestid: "Tid fra træf til bevidstløshed".

Jeg giver dog (KL) forfatteren af artiklen ret i, at hvis man absolut skal skyde, hvor man er lidt usikker i sin skudsituation, og/eller absolut skal skyde på lange skudhold (op til max. 139/157 meter, afhængig af din skydefærdighed) – vil "Midt på bladet" være et fint valg – **ja, faktisk det eneste rigtige valg**. – Men jeg mener at det i illustration 5, 6, 14, 15 og 18 viste, og det af KL anbefalede sigtepunkt for "Midt på bladet" skal flyttes meget længere frem på dyret, og et stykke længere op (altså være den vitale sorte cirkel med diameter 16 cm vist i f.eks. ill. 7 og 14).

* Men selv denne skudplacering "Midt på bladet" garanterer ikke "fald i knald", og kan let give lange flugtafstande og sporlængder, samt forholdsvis lang: "Tid fra træf til bevidstløshed", og hvor fejltræf især ved skrå skudvinkler kan træffe fatalt i kendte alvorlige anskydningsområder, som er langt alvorligere anskydninger end et yderligt "tapskud".

Alene ud fra ovenstående mener jeg bestemt ikke, at en bevidst kugleplacering: "Midt på bladet" lyder særlig sikker, effektiv, human eller etisk – og riffelkuglens præcision kan bestemt ikke afvige med stor margin (se ill. 4, 5, 6, 10, 14, 15 og 18) – alt efter min bedste overbevisning, men jeg respekterer stadig forfatterens og andres overbevisning, når det humane skud og etikken påviseligt overholdes.

* Man kan kun sige at "Midt på bladet" fejler/dumper i sin sikkerhed, effektivitet og etik angående human hensyntagen til dyret, da dette kan gøres bedre ved at vælge et andet sigtepunkt for det af KL anbefalede "Midt på bladet": **meget længere fremme på dyret og noget højere**, end set i KL's illustrationer – eller endnu bedre og mere humant: ved at træffe CNS- træfområdet, som er den eneste kugleplacering der hver gang medfører bevidstløshed i knaldet efterfulgt af død, når man ser bort fra træf i hjernen (som jo er bandlyst), ligesom halsskud frarådes. – Når jeg skyder på halsen, sker dette kun når dyret står skråt imod mig, og således at kuglebanen krydser (træffer) CNS- træfområdet.

Sete "Midt på bladet" dumper også på flugtafstande:

Undersøgelser peger på, at jo mindre dyret er, jo større forholdsvis skade giver projektilet, således at mindre dyr mister bevidstheden ved forblødning hurtigere, end større dyr, da den relative blodvolumen er ens for alle dyr.

Ifølge en videnskabelig svensk teoretisk model (set i "**faktaskog 08 2014**"), som definerer normal flugtdistance og anskydning (ved perfekt placerede dobbelte lungekugler) i forhold til et dyrs kropsvægt, viser: At et rådyr på ca. 25 kg vil have en normal (forventelig) flugtdistance på ca. 12 meter, og have en defineret anskydning ved flugtafstand fra ca. 61 meter. – Så når et rådyr, truffet med strejfskud i hjertet eller med

en enkeltsidig lunge- kugle, flygter f.eks. 80-90 meter, er dette en defineret anskydning, som muligvis eller sandsynligvis kræver eftersøgning.

Dette betyder, at KL's omtalte flugtafstande på 20-40 meter ved bladskud til råvildt faktisk er længere end en normal forventelig flugtdistance på ca. 12 meter – og KL's anbefalede "Midt på bladet" som er en lungekugle, og hvor flugtafstanden iflg. KL er noget længere end de 20-40 meter (måske 65-70 meter) – er også mere end de normalt forventelige ca. 12 meters flugtafstand for råvildt, og overskrider måske også ofte den etiske anskydningsgrænse på ca. 61 meter.

For kronvildt på f.eks. 180 kg, vil den normale (forventede) flugtdistance være ca. 40 meter, og altså (for dette store dyr) kortere end KL's omtalte flugtafstande på "noget længere end 20-40 meter" for råvildt – og den definerede anskydning vil indtræde ved flugtdistance ca. 180 meter.

*** Kan man dog ikke snart** blive enige om, at flugtdistancen 0 meter er den optimale og den bedste flugtafstand – på alle måder, under alle vilkår og for alle? – Og at flugtdistancen 0 meter giver hjorten den kortest mulige periode, som den evt. kan lide i, og være angst og stresset i? – Og at en flugtdistance på 0 meter giver den hurtigste mulighed for at aflive et eventuelt ikke dødt påskudt dyr? – Og at flugtdistance 0 meter giver de bedste muligheder for at finde dyret? – Og at en flugtdistance på 0 meter ikke nødvendiggør tilkald af schweisshund, hvilket jo forlænger den mulige lidelsestid for dyret.

Sete "Midt på bladet" dumper også på "Tid fra træf til bevidstløshed":

Ingen kender "Tid fra træf til bevidstløshed" da man jo som regel altid venter ca. 15 min. med at gå ruten eller sporlængden hen til dyret (som også tager tid) – og ingen jordisk person kan efter skuddet følge efter dyret der flygter, for at konstatere hvornår dyret besvime.

– De ventetider man normalt regner med (og som schweisshundeførere anbefaler) at man skal vente inden et påskudt dyr der flygter, må eftersøges – fortæller, at man forventer at dyrene er i live, og at dyrene vil forsøge at flygte, dersom man starter eftersøgning for tidligt.

Ved f.eks. et enkeltsidigt lungetræf (som ofte også er mavetræf), anbefaler hundeførere at afvente eftersøgning mindst 1 time – og hvis eftersøgningen tager $\frac{3}{4}$ time, medgår der 105 min. fratrasket de smertehæmmende hormoners mulige effekt i måske 20 min. = altså 85 min. med mulige lidelser hos dyret – dette altså i bedste fald, når man ikke skal vente på ankomst af hundefører, og når hundeføreren (ved vigende dagslys) ikke beslutter at afvente eftersøgning til næste morgen.

Ved f.eks. træf i mave (lever, nyre, milt og tarme), regner man med (anbefaler man) at afvente eftersøgning mindst 3 timer – og hvis eftersøgningen tager $\frac{3}{4}$ time, medgår der 225 min. fratrasket de smertehæmmende hormoners mulige effekt i måske 20 min. = altså 205 min. med mulige lidelser hos dyret – dette altså i bedste fald, når man ikke skal vente på ankomst af hundefører, og når hundeføreren (ved vigende dagslys) ikke beslutter at afvente eftersøgning til næste morgen.

Da sete artikels "Midt på bladet" (i dennes version) netop nemt (som forevist) kan give dén slags anskydninger – kan denne kugleplacering ikke komme i kategori: human.

Derimod når dyret falder i knaldet, hvad et rigtigt træf med CNS- kuglen altid medfører – vil "Tid fra træf til bevidstløshed" være kortest mulig, ligesom man ofte kan se dyret, eller evt. aktivitet i græsset, hvor dyret faldt.

CNS- kuglen:

* CNS- kuglens CNS- træfområde, repræsenterer sammenlagt med tilstødende vitale sikkerhedsområder, det største sammenhængende vitale træfområde man kan finde på et rådyr, hvor chancen for at dyret falder bevidstløs i skuddet og dør er størst – og derudover har man til rådighed som sikkerhed: hele lunge/hjerteområdet under CNS- træfområdet.

* CNS- kuglen er **den eneste** kugleplacering, hvor træf i hele CNS- træfområdet med garanti giver "fald i knald" i bevidstløs tilstand, med efterfølgende hurtig død.

Det må nu være påvist på rigtige dissekerede/anatomerede rådyr, at risiko for "tapskud" er meget lille ved CNS- kuglen – også i forhold til de (meget alvorligere) anskydningsmuligheder, som ses i "Lavt bladskud"/Hjerte- kuglen og sandelig også: "Midt på bladet"/Lunge- kuglen.

Det må nu være påvist på rigtige dissekerede/anatomerede rådyr, at risiko for fejltræf og anskydninger, som følge af skrå skudvinkler, er langt større ved Hjertetræf og ved Lungetræf – end det ses hos CNS- kuglen, som er meget tolerant overfor skrå skudvinkler.

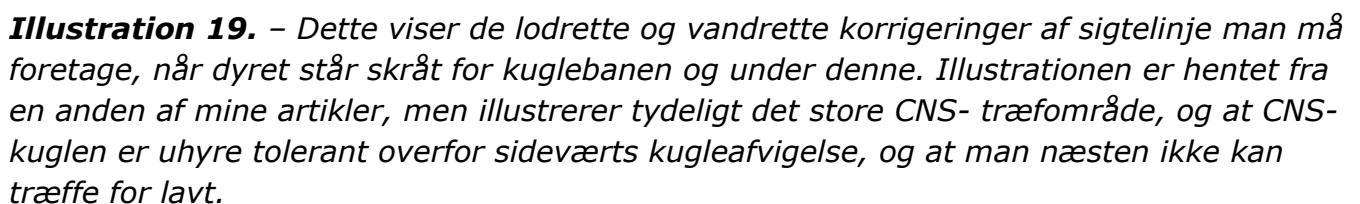
Det må nu være påvist på rigtige dissekerede/anatomerede rådyr, at CNS- kuglen ikke kræver skydeegenskaber der rækker ud over de skydeegenskaber man kan forvente at almindelige riffeljægere har.

Det er på alle måder bedst for både jægeren og dyret, at dyret falder bevidstløs i knaldet og bliver på skudstedet.

Man kan vel ikke konkludere andet vedrørende den centralt placerede CNS- kugle, end at:

1. Den er den mest humane, mest sikre, mest effektive og mest etiske kugleplacering.
2. Den har et langt større effektivt træfområde end Hjerte- kuglen.
3. Riffeljægere har større chance for at træffe CNS- træfområdet, end Hjertet.
4. Den er vældig tolerant overfor skrå skudvinkler sideværts.
5. Den er den eneste kugleplacering der hver gang giver fald i knald.
6. Den er den kugleplacering der mest sikkert giver korteste: "Tid fra træf til bevidstløshed".
7. I høj vegetation (f.eks. i højt græs) ses CNS- træfområdet bedre end hjerteområdet.
8. Påstande om at CNS- kuglen medfører "tapskud" er påviseligt forkerte.
9. Påstande om at CNS- kuglen medfører for meget kødødelæggelse er urimelige.
10. Man slipper for en masse bøvl og besværligheder, som flugtafstande altid kan give.

Herunder ser du CNS- kuglen:

Som forevist i ill. 16 og 17, har du en 100 % effektiv og tilstrækkelig stor træfcirkel på min. 10-11 cm i diameter omkring dit CNS- sigtepunkt (den sorte prik ovenfor i ill. 19) – hvilket voldsomt minimerer risiko for "tapskud", hvor dyret flygter (se ill. 16 og 17).

Træf ethvert sted i den gule, sortindrammede figur, er en CNS- kugle, som vil føre til "fald i knaldet" i bevidstløs tilstand og død. – Undgå dog de med sort skraverede områder, især

på længere skudafstande og hvis du ikke er sikkert skydende eller i tvivl, da der disse steder mangler "sikkerhedsareal", ved unøjagtig skydning.

Selv ved træf ca. 1 cm over og ca. 1 cm under det viste gule CNS- træfområde, vil kuglens temporære kavitet, med stor sandsynlighed og ud fra min erfaring, beskadige centralnervesystemet (CNS) letalt.

Hele det viste gule CNS- areal er 100 % effektive CNS- træfarealer, og den sorte prik i ill. 19 er sigtepunktet ved denne CNS- kugle, og den blå/gule cirkel med diameter ca. 8,5 cm er CNS- kuglens (din formodede) "jagtlige" træfcirkel på 100 meter – og på en meget almindelig skuddistance til råvildt på 50 meter, er formentlig også din "jagtlige" træfcirkel nede på ca. 4,2 cm i diameter.

Vedr. korrigerende af sigtelinjer: Sigt i den grønne prik, når dyret skydes bagfra i en vandret (sideværts) skudvinkel på ca. 300, og når dyret står under dig i en skudvinkel på 15° (nedad). – Korrigerer du ikke dette helt korrekt, falder dyret alligevel bevidstløs i knaldet og dør nok efter ca. 30-45 sekunder.

Konklusion:

Hvilken kugleplacering synes du er mest sikker, mest effektiv og mest human, efter at du har læst dette?

– Man kan vel kun, ud fra nøgtern betragtning, anbefale følgende ud fra de hér viste fakta og alle de fremførte rigtige argumenter:

Det fremgår af denne artikel, at CNS- træfområdet repræsenterer, sammenlagt med tilstødende vitale sikkerhedsområder, **det største** sammenhængende **vitale træfområde man kan finde på et rådyr**, hvor chancen for at dyret falder bevidstløs i skuddet og dør hurtigt herefter er størst.

* **CNS- kuglen**, som jeg i mange år, som ganske almindeligt skydende, har anvendt med godt 99 % succes. – Kan jeg, kan andre også. – Den almindeligt skydende riffeljæger burde kunne magte skuddistancer på op til 107/127 meter (afhængig af hvor godt du skyder), men jeg skyder sjældent over 85-90 meter. – CNS- kuglen er meget tolerant overfor skæve skudvinkler, og alle træf i CNS- træfområdet fører til fald i knald og hurtig død.

* **CNS- kugle** ved rent, vandret sideskud i illustration 1, 2 og 19: **Følg forreste del af dyrets forløb op til ca. 1/3 fra overkant ryg (ca. en ørelængde).**

* **Min anbefalede version** af: "Midt på bladet" (den sorte cirkel i ill. 7 og 11), som er tilpas sikker og hensigtsmæssig på de længere skudafstande fra ca. 90 meter til max. 139/157 meter, (afhængig af hvor godt du skyder), og når man på kortere skudafstande er lidt usikker ved skudafgivelse og alligevel vil skyde, er: Den viste sorte træfcirkel med diameter 16 cm som ses i illustration 7 og 11 – **hvor den lodrette sigtelinje er ca. i midten af dyrets forløb og den vandrette sigtelinje er ca. i dyremidte.**

Vær dog opmærksom på, at ikke alle træf i "Midt på bladet" vil føre til fald i knald, dvs. forvent flugtafstande.

Som jeg mener påvist og tydeligt illustreret i denne artikel, er skudplaceringen "Midt på bladet": langt mindre sikker, langt mindre effektiv og langt mindre human end CNS-

kuglen – og intet tyder på at riffeljægerne ikke skyder godt nok til at bruge CNS- kuglen, i hvert fald i de mange forekommende skudsituationer på skudafstandene 25, 50 og op til 100 meter.

KL's, og også Dansk Jægerforbunds negative holdning til "tapskud" i forbindelse med CNS- kuglen (og efter min mening misinformation herom), burde nu være **påvist forkert og ryddet af vejen**, da det hér påvises, at den 100 % effektive træfcirkel er min. 10-11 cm i diameter omkring CNS- sigtepunktet – og at CNS- træfområdet repræsenterer, sammenlagt med tilstødende vitale sikkerhedsområder, **det største sammenhængende vitale træfområde man kan finde på et rådyr**, hvor chancen for at dyret falder bevidstløs i skuddet og dør hurtigt herefter er størst.

Jeg tror bestemt at forfatteren (KL) af artiklen som kritiserer CNS- kuglen voldsomt, og som tilsyneladende bekymrer sig over min manglende viden, har lavet et par "smuttere" i kampens hede (hvilket let sker, ved jeg), og jeg er sikker på at forfatteren leverer de dyr han har skudt til, og på en ordentlig måde – og jeg selv har, med tak herfor, lært meget af forfatterens øvrige omfattende videndeling.

Jeg synes ikke at det kan være mere tydeligt, at den erfarne og dygtige forfatter bag artiklen er faldet offer for at anvende tegnede illustrationer af rådyrets anatomi, som slet ikke ligner den virkelige anatomi på dissekerede rådyr – eller også har dyrets brysthule og forfatterens træfpunkter forskubbet sig kraftigt i artiklen: "**Hvor skal riffelkuglen sættes i dyrekroppen?**".

Jeg vil godt påpege, at mange anbefalinger til skudplaceringer bygger på tegnede illustrationer, som kan påvises forkerte i henhold til dissekeringer af dyr foretaget af Veterinär Bengt Röken. – Riffeljægerne kan således let blive misvejledt, og kan måske herved i årevis anvende skudplaceringer, som er meget tvivlsomme.

Således anbefaler jeg følgende:

* **CNS- kuglen**, som jeg i mange år, som ganske almindeligt skydende, har anvendt med godt 99 % succes. – Kan jeg, kan andre også.

* CNS- kugle ved rent, vandret sideskud i illustration 1 og 19: Følg forreste del af dyrets forløb op til ca. 1/3 fra overkant ryg (ca. en ørelængde).

– Dette er meget lettere at administrere, end at skulle gætte hvor hjertet og lungers vitale dele befinder sig – hvilket bliver langt vanskeligere, når dyret står skråt og/eller lavere og højere end skytten.

Og som du kan se i illustration 16 og 17 er muligheden for "tapskud" meget lille, og i øvrigt kan et yderligt "tapskud" nok anses at være den mindst alvorlige anskydning der findes, og som dyret har chance for at overleve mere eller mindre uden de store gener senere – men "tapskud" skal naturligvis altid forsøges undgået.

Denne artikel omhandler råvildt, og man skal være opmærksom på, at CNS- træfområdet på andre hjortearter, er lidt anderledes placeret – men med samme effekt. – Dette grundet, at rygsøjle (Columna vertebralis) og de cervikale hvirvler (halshvirvler) befinder sig et lidt andet sted i dyrekroppen, og med andre vinkler og bøjninger, f.eks. hos kronvildt og elg.

Så man kan se hvordan disse ser ud i virkeligheden, og hvor alle viste skudte bukke faldt i knaldet og døde ganske kort tid efter. - Bemærk at der er skudt fra forskellige vinkler vandret og lodret, da dyret faktisk sjældent står med siden vinkelret og vandret på kuglebanen. - Nogenlunde det samme ses ved mine skudte råer og lam, og også min skudte kronhjort og dåhjort faldt bevidstløse i knaldet, og var døde ganske kort efter:

